

Ingyenfüzet: „A gyümölcsfa ápolási tanfolyamok célja.”

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: IX., Üllői-ut 1. szám.
(„Falu” Országos Földművelésügyi
Telefon: Automata 878—73.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre . . . . . 2 P.

Budapest, 1930.

XI. évfolyam, 43. szám.

Vasárnap, október 26.

„A magyar falu népe ne vásároljon idegen portékát!”

Nem csak mi írjuk ezt, hanem egy tót ujság, amikor ismerteti a cseh ujságokban megjelent magyarelles uszításokat és hazugságokat.

— Mégis gondolni kellene arra, — írja a felvidéki ujság — hogy az olvasók között akad olyan is, akinek nem lehet mindent beadni Magyarországról. Ezek a csehek azt hiszik, hogy a tótok háláját és tiszteletét nyerik meg azzal, hogy komoly munka

helyett egyszerűen kigyót, békát mondanak a magyarokra. Az ilyen magyarelles uszításokkal éppen az ellenkezőjét érik el annak, amit óhajtanak, mert tüzeskedésük mindig a teljes nevetségbe fullad.

Igy mondja ezt a tót lap; bátran, keményen szemébe vágja a cseheknek az igazságot.

Ma, amikor *Magyar Hetet* rendezünk az országban, nagyon is időszerű, hogy azokról beszéljünk,

A „Falu” Országos Földművelésügyi közgyűlésén a hallgatóság egy része.

akiktől még mindig igen sok áru jön be ebbe az országba. Ezek a csehek. A cseh portéka jó elhelyező piaca hazánk. És mi, valljuk be, sokszor szívesebben vesszük ezt az ócska, silány árut, mint a saját holmiainkat. Amikor a magyar ipar, földművelés, kereskedelem pang, akkor még mindig adófizető rab-szolgái vagyunk az idegen külföldnek. Más országokban maga a közönség veti meg a külföldi árut, nálunk pedig, úgy látszik, csak annak van becsé, ami külföldi. *Magyar Hétet rendezünk, de millió és millió pengő megy ki ebből az országból selyemre, harisnyára cipőre, ruhakelmére, szénre, gyümölcsre és a jó Isten tudja mire, mikor mindezt itthon is megtaláljuk.*

Szomoru statisztikai adatok szólnak arról, mennyivel adózunk a külföldnek. Megdöbbentő számok, amelyek mind azt mutatják, hogy a nemzeti gondolat és büszkeség kicsuszott a lelkünkéből, mert lebecsüljük mi magunk hazai gyártmányainkat. Csak a plakátokon hívjuk, biztatjuk egymást a külföldi áru elleni harcra, hogy el tudjuk adni azt, amink termelt, de ugyanakkor mégis csak reá kerülünk a külföldi tetszetős dolgok járószalagjára.

És valahogy úgy érezzük, hogy ezt a háborút nem is a falvak földműves népének kellene hirdetni, hanem azok részére, akik ma még tudnak vásárolni. Mert hiába szólítjuk csatasorba a falu népet, hogy ne vegyen más árut, csak magyart, ha nincs pénze még betevő falatra sem. Ma pedig már bizony ott tartunk, hogy minden garasra szükség van a falvakban. Amikor volt pénz, akkor vett is a falvak népe. De ma... ma meg kell nézni minden fillért, mert szűken járja.

Talán egyszer már *Magyar Hétet* lehetne rendezni a falu fölségélyezésére is, mert véleményünk szerint a föld a talpköve, a fundamentuma ennek az országnak. A magyar földművest állítsuk talpra és meglátják, hogy a többi társadalmi osztály vele együtt talpra áll. A magyar mezőgazdaság föltámasztása, újra jövedelmezősége nélkül nincs igazi magyar hét, mert üres pénztárca mellett nem igen lehet okoskodni. Itt a legnagyobb jóakarát is megakad; megfeneklik, mint a kátyuba jutott szekér.

A magyar falu népe azonban így is kiveszi a maga részét ebből a nemzeti mentőakcióból, mert ha már vesz valamit, akkor csak magyar árut vásárol. A magyar falu népe, mint eddig is, undorral utasítja vissza főleg a cseh portékát, hogy ezzel is tiltakozzon a csehek ellen, akik minden alkalmat megragadnak, hogy magyarfaló gyűlöletükét kimutassák. *Magyar férfi és magyar asszony nem vásárolhat cseh árut.* Minden üzletből ki kell küszöbölni, hadd lássák már egyszer, hogy mi is gerincesek vagyunk és a talpunkra állunk. Ezzel értésükre adjuk ennek az árulásból teremtődött országnak, hogy a magyar nemzetben él még az öntudat, amely ott mutatja meg az erejét, ahol legjobban fáj a cseheknek.

A Magyar Hét alkalmából a legyen egyik elhatározásunk, hogy az ország apraja, nagyja, a tanult embertől le a falu egyszerű emberéig, mind össze fogunk, mert célt csak így érhetünk el. Nem kell hozzá más, csak egy kis nemzeti önértzet, — olyan mint a németben és olaszban van — és az összetartás. És akkor majd észre vesszük Benesék, — ha portékájuk künnreked az országból — hogy ezt az ezeréves fajt megcsontítani lehet ideig-óráig, — de elti-

porni soha. A másik pedig az, hogy a magyar ipar is tanuljon és szállítsa le a mai nagy árait olyanokra, hogy a mezőgazdaság és a falu népe is elbirja. Mert ma az ipari cikkek úgy elszaladtak a mezőgazdasági terményektől, hogy a falu népe alig tud utána menni. És úgy gondoljuk, az volna az igazi magyar hét, amikor a falu népe ismét vásárlóképes lenne.

Azért szállítsa le a magyar ipar termelvényeinek az árát, hogy megvehessék még a mai pénztelen időkben is. *Szekeres László.*

A Kormányzó Ur Szekszárdon, Pécsen és Kecskeméten.

Október hó 12-én, vasárnap, avatta fel *Horthy Miklós* Kormányzó Ur a szekszárdi új közkórházat. A felszított szekszárdi állomáson a Kormányzó Urat a város törvényhatósága fogadta, majd a Kormányzó Ur kíséretével együtt a kórház épületéhez hajtatott. Az ünnepség során a most épült főépület előtt, a kormányzó bronz mellszobránál, *Ernst* Sándor népjóléti miniszter mondott ünnepi beszédet. Az ünnepség lezajlása után a Kormányzó Ur *Treeer* Ignác dr. főorvos vezetésével megtekintette a gyönyörű közkórházat és a legteljesebb elismerését fejezte ki.

A kórházavatás után a Kormányzó Ur Szekszárdról Pécsre utazott, ahol az ujonnan épült repülőtérén több ezer főnyi közönség várta az államfőt és szünni nem akaró éljenzéssel fogadta. A Kormányzó Urat a repülőtérén vitéz *Keresztes-Fischer* Ferenc főispán és vitéz *Rákosi* György, a Légügyi hivatal főnöke, fogadták. A főispán felkérte a kormányzót, hogy adja meg az engedélyt a repülőtér felavatására, majd vitéz *Keresztes-Fischer* főispán a repülőtér, a hangárt és az ujonnan készült három repülőgépet átadta a *Baranya-Pécsi Repülő Klubnak*. Az új repülőgépeket, amelyek a magyar sportrepülést vannak hivatva szolgálni, *Kozma* Miklósné, a Magyar Távirati Iroda igazgatójának felesége, *Fischer* Béláné, Baranya vármegye alispánjának felesége, továbbá *Nendtvich* Andorné, a pécsi polgármester neje kezelték meg. A gépek neve: *Bárd Miklós, Pécs és Baranya*. A repülőtér felavatása után a Kormányzó Ur néjével együtt a híres pécsi székesegyházhoz hajtatott. A székesegyház bejáratánál *Virág* Ferenc megyéspüspök fogadta a kormányzói párt s megtekintették a gyönyörű székesegyházat.

Október hó 16-án avatták fel *Kecskeméten* a „*Horthy Miklós református tanítóképző intézetet*” és a „*Bodor Zsuzsánna református leányotthon*”. A felavató ünnepségen *Horthy Miklós* Kormányzó Ur is megjelent *Klebelberg* Kunó gróf vallás és közoktatásügyi miniszter és *Zsitvay* Tibor dr. igazságügyi miniszter kíséretében. A Kormányzó Urat megérkezése után *Fáy* István főispán és *Zimay* Károly polgármester üdvözölték, majd a református templomban istentisztelet volt. Ezután kezdetét vette a felavatási ünnepély. *Hetessy* Kálmán lelkész beszéde után *Szeless* László felsőházi tag, egyházi főgondnok méltatta a nap jelentőségét, majd *Ravasz* László dunamelléki református püspök szolt az egybegyűltekhez. Végül a püspök felavató imádságot mondott, amely után *Hetessy* Kálmán szavai fejezték be az ünnepséget. A Kormányzó Ur és kísérete a tanítóképző felavatása után átvonult a *Bodor Zsuzsánna református leányotthonba*, ahol *Sulkooszky* Viktorné hercegnő üdvözölte a Kormányzó Urat. Ezután *Klebelberg* Kunó gróf kultuszminiszter mondott felavató beszédet, majd *Ravasz* László püspök felavatta az új épületet. Délben a kecskeméti kaszinó disztermében a Kormányzó Ur tiszletére többszáz-teritikes diszbed volt, melyen a Kormányzó Urat az egybegyűlt közönség rendkívül meleg ünnepelésben részesítette.

Bethlen István második nagy beszéde.

A Keresztény Kisgazda, Földműves és Polgári Párt október hó 20-án pártértekezletet tartott, amelyen Bethlen István gróf miniszterelnök vezetésével a kormány tagjai csaknem teljes számban megjelentek.

Az értekezletet Pesthy Pál, az Egységszáj ügyvezető elnöke nyitotta meg. Kegyeletes szavakkal emlékezett meg Vass József elhunytáról, majd bejelentette, hogy a Vass József halálával megüresedett népjóléti tárca vezetésével a Kormányzó Erőss Sándort bízta meg. Pesthy Pál elnök néhány keresztény szóval üdvözölte az új minisztert, aki meghatóan köszöntö meg az üdvözlést. Pesthy Pál elnök még Dréhr Imre volt népjóléti államtitkárnak mondott köszönetet értékes munkájáért, majd a párt új képviselőjét, vitéz Görgey Lászlót üdvözölte.

Ezután Bethlen István gróf mondotta el nagy érdeklődéssel várt hatalmas beszédét, melyből az alábbi részleteket közöljük:

A gabonaválság.

— Ha nézem a mai helyzetet. — mondotta — ma is csak azt ismételhetem nyíltan és őszintén, hogy a tavasz óta a helyzet nem javult, hanem inkább romlott. És ha én ezt nyíltan és őszintén kimondom, ezáltal senkinek a bizalmát nem romtottam le közgazdasági téren. Rámutatott arra is, hogy a pénzpiac helyzete sem javult. Ez sem olyan megállapítás, amelyet mindenki nem tudna, nem ismerne, aki újságot olvas és aki érdeklődik a közéleti események iránt.

— Az a kérdés, hogy mit lehet és mit kell tenni a jelenlegi viszonyok között ezekkel a jelenségekkel szemben. Mit tevének a tavasz folyamán? Biztosítani akartuk azt, hogy a budapesti tőzsdén a gabonákra a világgiazi áraknak megfelelően jegyeztessenek. A másik lényeges intézkedés az volt, hogy a vidéken megfelelő paritásban (a budapesti tőzsdéi áraknak megfelelően) vétessék meg a gazda gabonája. Intézkedett a törvényhozás a tekintetben is, hogy a gazda három pengővel többet kapott a gabonájáért, mint amennyit kapna abban az esetben, ha ez az intézkedés nem történt volna meg. Ezzel kapcsolatban bizonyos adóelengedést is történt, az öt holdon aluli gazdák és a kisiparosok számára.

— Hogy működik azóta ez a sorozata az intézkedéseknek? Azt kell mondanom, hogy nagyjában és egészében ezek az intézkedések, amelyeket megjelöltem, megfelelőek azoknak a céloknak, amelyeket magunk elé tűztünk. Nem áll az, hogy a budapesti tőzsdén fedezetlen játékok folynak, amely mesterségesen alakítaná a tőzsdéi árjait. Ugy tudom, hogy mindenütt, ahol vidéken a kereskedelem nem megfelelő árakat fizetett, közbelpélt az általunk létesített szervezetről és igyekezett az árakat megfelelően alakítani. A vidéki áralakulás rendes és megfelelő a budapesti tőzsdén jegyzett áraknak. A magyar gazda három pengővel kap többet a boletta révén a maga buzájáért. Ha ez az intézkedés nem történt volna meg, azt hiszem, hogy a magyar gazda nem mondana köszönetet a pártnak. A magyar gazda 15 meg 3 pengőt kap a magyar buzáért akkor, amikor a szomszédos államokban hasonló sorban lévő gazdák 10 és 13 pengőt kapnak. Ez a tény és a párt büszkén hivatkozhatik arra, hogy ilyen intézkedéssel a magyar gazdák hóna alá nyúlt.

— És mégis, a gabona ára a világgiacon lecsökkent 21 pengőről 15 pengőre, úgy hogy az, amit mi a gazdáknak a bolettával juttattunk, fele annak, amit veszített a gazda az ársüllyedés folytán. Baj van azért, mert a 18 pengős ár mellett sem jut a gazda abba a helyzetbe, hogy költségei fedezve legyenek. És ez az az ok, amely megfontolást igényel és amelyből kifolyólag a kormányknak és ez ennek a pártknak is ezzel a kérdéssel komolyan kell foglalkoznia.

A miniszterelnök ezután az ármínimálás és a kiviteli problémák juttatásának hibáit fejtette ki, majd így folytatta:

A boletta árának emelése.

— Marad a harmadik javaslat, amelyet én vetettem fel és az a boletta értékének a felemelése. Meg kell mondanom egész őszintén, ennek is bizonyos nehézségei vannak. Az egyik nehézség az, hogy a bolettának az értéke megtérül a kincstárnál, de nemcsak azon a révén, hogy a fogyasztást terheljük meg egy bizonyos forgalmiadó emeléssel, hanem azon a révén is, hogy felemeljük a vámokat, postaitételeket stb., úgy hogy a boletta újabb emelésénél ezeknek a vámoknak és illetékeknek felemelésére nem lehetne gondolni. A boletta felemelése hát bizonyos áldozatot jelentene a kincstár számára. Ennek ellenére bennem az a felfogás él, hogy kell tenni ezen a téren valamit.

Számítások vannak most folyamatban a pénzügyminisztériumban és a közgazdasági miniszter részéről. Én azt fogom kérni, hogy a párt küldjön ki egy szakbizottságot, amellyel mi ezeket a számításokat közölni fogjuk, amellyel megbeszéljük a kérdést és rövidesen valami eredményhez, valami elhatározó lépéshez kell jutnunk, mert felfogásom szerint a mai gabonárák a gazdára nézve valóban katasztrófálisak és kötelessége a kormányknak gondoskodnia olyan megoldásról, amely a gazdára nézve legalább átmenetileg a helyzetet türtelmezve teszi.

— A másik jogosult panasza a gazdáknak az, hogy ugyanakkor, amikor lefelé megy az araknak a termékeknek az ára, amelyeket elad, ugyanakkor az iparcikkek ára magasban áll s nem képes fedezni a gazda a maga jóvedelméből azokat a szükségleteket, amelyekre életét szüksége van. Már most ami a vámtarifja kérdését illeti, több ízben kifejtettem a kormány elvi álláspontját, hogy igenis a mai nehéz helyzetben kötelességünk gondoskodni arról, hogy könnyebbüljön álljon be a gazda szempontjából abban a vámvédelmi rendszerben, amelyet az ipar számára engedélyeztünk. Bejelentem, hogy az ősz folyamán — mindenestre lehetőleg hamarosan, — a kartell törvényjavaslatot a kormány be fogja terjeszteni és bízom benne, hogy ez a javaslat ki fogja elégíteni az igényeket. De addig is, amíg a vámkérdés és a kartell törvényhozás terén a gazdák kívánóságainak eleget tehetünk, kell olyan átmeneti akciókról gondoskodni, amelyek a gazdasági helyzetet kedvező helyzetbe hozzák az iparcikkek vásárlásánál. Itt különösen a szegényebb néposztály ruházati cikkéről van szó, főleg pedig arról, hogy a falusi magyar nép az ősz és a tél folyamán, lehetőleg olcsó áron vásárolhassa meg azt, ami neki ruházatra szükséges. Ebben a tekintetben a kereskedelmi miniszter az akciót megindította és be is fejezte. A magyar iparvállalatok olyan olcsó szövetet és lábbelivel szükséges bányavagot fognak szolgáltatni, amelyek a mai árakkal szemben sokszor egy 40, sőt 60 százalékos árcsökkenést mutatnak, úgy, hogy ebből a szempontból, azt hiszem, hogy ez az akció eredményes lesz.

Az agrárválság nemzetközi megoldása.

— Ezekben voltam bátor a mezőgazdasági válsággal kapcsolatos néhány kérdéssel beszámolni. Azonban a mezőgazdasági válság nemcsak magyar krízis, hanem európai krízis is. Egy nemzetközi krízissel állunk szemben és azt kell mondanom, hogy ezt a krízist megszüntetni egyedül és kizárólag a nemzeti politika eszközeivel nem lehet és nem fog sikerülni. Nemzetközi eszközökhez kell tehát nyúlni. Az első lépést ebben az irányban a magyar kormány tette, amikor a múlt esztendőben hozzájárult ahhoz, hogy kiküldöttjei Jugoszlávia kiküldöttjeivel tárgyalást kezdenek a kérdéseknek megbeszélésére. Azóta a tárgyalásoknak a kerete kiszélesült. Azóta tárgyalások folytak az európai agrárállamok között Bukarestben és Varsóban, azóta a Népszövetség Genfben foglalkozott azokkal a javaslatokkal, amelyek a varsói konferencián tárgyalattak s most újabban tárgyalás van folyamatban Bukarestben és hiszem és bízom benne, hogy ez a tárgyalás megfelelő javaslatokat fognak kidolgoztatni.

— Az egyik világmegoldás az volna, amelyben nemcsak az európai exportállamok, hanem az amerikai exportállamok is résztvennének, hogy világgartell alakítanának, melynek előnye az volna, hogy az összes konkurrens országok résztvennének a kérdés megoldásában.

— A második lehetséges megoldás az volna, hogy az európai ipari államok bizonyos kedvezményt adjanak vámkedvezmény szempontjából az európai agrárexportállamoknak. Ami előidézné azt, hogy az ipari államok magasabb árakon részesüljenek az európai exportállamok a tengerentúliakkal szemben. És azzal járna, hogy az exportországokban megállapodnék az ársüllyedés. Természetes, hogy ez a mezőgazdasági exportállamokkal szemben azt a viszontkövetelést váltaná ki, hogy ők viszont az európai ipari országok exportját részesítsék kedvezményben más országok exportjával szemben. Ez a rendszer sem lehetetlen.

— A harmadik megoldási mód ennek az általános európai rendszernek a helyi megoldás lenne, azaz regionális (egy tájra vonatkozó) megállapodások létesítése. Már most mi a magyar kormány álláspontja e három megoldás lehetőségével szemben? A magunk részéről támogatjuk mind a három lehetőséget, mert akármelyik jön létre, Magyarországra nézve csak előnyös lehet.

— A felhozott belföldi és nemzetközi eszközökön kívül igénybe kell venni természetesen mindazokat az eszközöket, amelyek a magyar mezőgazdaság termelésének bizonyos átállí-

tása és az exportfejlesztés érdekében a mai nehéz viszonyok között szabályozhatunk. A márkázási törvény ebből a szempontból renkiül fontos. Meg vagyok győződve, hogy a rendszer kidolgozása révén mezőgazdasági exportunkat lényegesen fejleszthetjük. Ami a mezőgazdaság átállítását illeti, e szempontból nagy jelentőséggel bír majd annak idején, hogy nagyobb állami kölcsönt legyünk képesek felvenni.

A hitelkrízis.

— Áttérek a hitelkrízis tárgyalására. A hágai megegyezés lehetővé tette egy államkölcsön felvételét. A mai napig nem vettük fel ezt a kölcsönt, egyfelől formális nehézségek miatt, mert a francia parlament csak most ősszel fogja ratifikálni a hágai megegyezést. De nem vettük fel az államkölcsönt azért sem, mert nem tartanók helyesnek, hogy oly módon vegyünk fel egy kölcsönt, amely a magyar közhitelnek a külföldön nem volna jára. A külföldön máma nem kedvező a helyzet hosszulejárta államkölcsön elhelyezése szempontjából. Mindenesetre várni kell addig, amíg olyan feltételek lesznek a pénzpiacon, amelyek egy államhitelet szempontjából elfogadhatók és a mostani állapothal kedvezőbbek. Várnunk kell erre, mert átmeneti hitelek, előlegek felvétele ma is lehetséges tudomásom szerint. Ez irányban tárgyalások folynak és semmi esetre sem fogunk oly helyrebe jutni, hogy egyik napról a másikra hiány álljon be az állami szükségletek szempontjából.

— A mezőgazdasági hitel terén hosszulejárta kölcsönök felvétele eszidőszert szintén lehetetlen. Addig is azonban, amíg a hosszulejárta hitelek elhelyezése lehetővé lesz, a pénzügyminiszter gondoskodik arról, hogy rövidebb lejáratu hitelek táplálják a mezőgazdasági szükségleteit. És nem kell azt hinni, hogy ezek jelentéktelen összegek, mert a folyó évben együttvéve 200,500,000 pengőt tesznek ki a rövidebb lejáratu hitelek céljaira folyósított összegek.

— Összefoglalva az elhangzottakat, azt kell mondanom, hogy a mezőgazdasági válságot mintegy nyolevan százalékban nem lehet nemzeti eszközökkel megszüntetni. Nekünk tehát az a feladatunk, hogy addig is, amíg a kínálat és kereslet törvényei szerint való nemzetközi eszközökkel megszüntethető lesz a válság, életképesnek megtartsuk a magyar mezőgazdaságot és átsegítsük a nehézségeken, amelyekkel jelenleg küzd. Nem szabad kétségbeesnünk és az, aki a magyar mezőgazdaságnak lemondást és hitének odadobását prédikálja, alpróféta. Ez a kormány, mint ahogy eddig, ezúttal is mindent meg fog tenni, ami lehető, hogy a magyar mezőgazdaság sorsán enyhítsen. A segítesnek előfeltétele, hogy a magyar államháztartás egyensúlyát fentartsuk. A magyar államháztartás egyensúlyát nem ingató meg és aki mást mond, az nem mond valót. Ha esetleg nehézségek mutatkoznak, azok megfelelő eszközökkel leküzdhetők és erre az eljárásra a magyar kormánynak megvannak a tervai. Az a jelenség, hogy az állampénztárba az adók nem egész összegükben folynak be, egyes gazdasági ágak jövedelmel csökkentek, nem csak magyar jelenség.

— Én a multkor is nyíltan megmondtam, hogy komoly a helyzet. Megmondtam, mert azt hittem, hogy férfiaknak beszélnek az országban és férfiaknak nyíltan lehet beszélni, anélkül, hogy ebből baj származnék. Csak rönkszavaknak és gyermekeknek nem lehet nyíltan beszélni. Hiheti-e valaki, amiért nehézségek mutatkoznak, azokkal nem tud majd megbirkózni ez a kormány, amelyek ezt az országot az infláció moraszából ki tudta emelni, abból a számszor, ezerszer súlyosabb helyzetből, amelyben az ország 1923-ban volt? Azt kérem a magyar közlettől, hogy ne hallgasson azok szavára, akik ennek az ellenkezőjét mondják. Mi igenis, olyan előterjesztésekkel jövünk, amelyek meggyőződésünk szerint biztosítják az államháztartás egyensúlyát, amelyért jól áll a kormányzat és jól kell állania, mert Magyarország deficit nem lehetséges.

— Az átmenet nehézségeinek leküzdésére olyan intézkedések szükségesek, amelyek azonnal hatnak és a folyó évi költségvetés egyensúlyát biztosítják.

Az átmeneti nehézségek leküzdése.

— Ami az átmeneti intézkedések első csoportját illeti, a pénzügyminiszter törvényjavaslattal fog a Ház elé lépni, amelyben a már megszavazott költségvetési csökkentésen túl huszmillió pengő csökkentést kér a dologi tételek terén, kizárva természetesen a beruházások tételeit, mert nem akarjuk, hogy a megtakarítások a közzgazdasági élet kárára váljanak. A személyi költségek csökkentése terén körülbelül tízmillió pengő kíván a kormány megtakarítani a kiküldetési díjak szabályozásával és a tisztviselői külön jutalmazások eltörlésével. Még egy további intézkedést tervezünk a személyi kiadások szempontjából, ez pedig az, hogy a folyó évben az üres állásokat nem töltjük be, csak akkor, amikor a minisztertanács ehhez

hozzájárul. Végül minden fixfizetésű alkalmazott, tehát az államiak és magánalkalmazottak kereseti adóját bizonyos progresszív kulcs szerint felemelni kívánjuk. A tantium-adót is megfelelően fel fogjuk emelni. De nehogy tévedés legyen, ismétlem, hogy a termelőosztálynak kereseti adóját nem akarjuk felemelni, tehát sem a kereskedőt, sem az iparosát, sem a mezőgazdát, csak azokat, akik fixfizetéssel bírnak.

— Már most, melyek azok az intézkedések, amelyeket a jövő évekre tervezünk? A jövő évi állami költségvetés kiadásai oldalát 30 millióval akarjuk leszállítani. A községi háztartások rendbehozzuk. A borfogyasztási adót csökkentjük. Ugyancsak az ősz folyamán kerül a törvényhozás elé a közmunkaváltás újabb szabályozásáról szóló javaslat is, amelynek keretében gondoskodni kívánunk arról, hogy az a teher, amely a kisember vállalt oly nagyon nyomja, lehetőleg levetéssék a válláról és egyenletesebben oszassék szét a teherbírók között.

— A munkanélküliség kérdésében elvünk, hogy munkanélküli segélyekkel nem tudunk a helyzetet segíteni, fenntartjuk. Munkához kell juttatni a munkanélkülieket. Fel fogom sorolni azokat a közmunkákat, amelyeket a kormány programszerűen meg akar valósítani. Az egyik a lakásépítési akció, amely 30 millió pengővel kívánja lehetővé tenni a családi házak építését. Folytatni kívánja a kormány a vasúti beruházási programot is. A vadzizek lecsapolására egymillió pengőt irányoztunk elő. A vidéki kislakásépítési akció céljaira, a már előirányzott hatmillió pengőn felül újabb hárommillió pengőt irányoztunk elő a kormány, hogy a falvakban is levezesse a munkanélküliséget. Szükség lesz bizonyos inségakcióra is. Terve van vége, hogy felhatalmazást adunk a vidéki városoknak, hogy amennyiben szükségesnek látják, inségadót vehessenek ki, amelyek felhasználása azonban a népjóléti miniszter egységes irányítása és ellenőrzése alatt történik.

Visszavérni a vörös rém támadását!

— Végül a bizalmi kérdéstről szölok. Ha hiányzik a bizalom, súlyosodik a krízis is. Ezzel a bizalmi krízissel szemben mindenkinek kötelessége felvenni a küzdelmet. Ennek a pártnak az a kötelessége, hogy a kormány programját teljes erővel és férfias bátorsággal védje meg. Olyan idöket élünk, amikor egysesek alá akarják ásní az országban a bizalmat. Azt kell kérnem, hogy a párt tagjai menjenek ki az országba, világosítsák fel a népet, miről van szó és verjék vissza azokat a jeliszavakat, amelyekkel a magyar közlelet meg akarják méltelyezni.

— Az ellenzéknek is van azonban kötelessége. Még pedig a tárgyilagos kritika, nem pedig az, hogy a mai helyzetből pártpolitikai előnyöket akarjon magának szerezni. Azok, akik pártpolitikai okokból azt hiszik, hogy abban az esetben, ha öök népszerűtlenné tesszik a mai kormányzatot s ha mindent, ami ebben az országban történik, lekicsinyelnek, hogy abban az esetben öök jutnak uralomra, tévednek. Minden izgatásnak és minden gyűlölködésnek a babéját a vörös rém fogja learatni. A szenedvények szításának, a tekintélyek lerombolásának gyümölesét nem a polgári társadalom ilyen, vagy amolyan politikai árnyalata fogja learatni, hanem az a vörös rém, amely szerezkedik mindenütt Európában, leskelődik arra a pillanatra, amelyben a gazdasági krízis gyümölesei az öllebe hullanak és újból felütheti fejét. Nekem nem kell sem felfordulás, sem diktatura! Nekem kötelességem a rendet, a feygyelmet és a tekintélyt ebben az országban fenntartani!

— Tisztelt Barátaim! Tíz év óta nagy munkát végeztünk és tíz évi munkával sikerült ezt a nemzetet abból a silyedésből, amelybe a forradalom és a békeszerződés kegyetlen intézkedései taszították, fokozatosan, lépésről-lépésre felvinni. Ma már nem állunk barátok nélkül a világban és hogyha szabad arra hivatkozni, úgy azt is mondhatom, hogy talán közelebb vagyunk a revizió gondolatához, mint sokan hiszik. Nagy tét van a kockán, mindazt, amit tíz év óta kivívtunk, egy éjszaka alatt elveszithetjük, hogyha nem gondoljuk meg, hogy miképpen viselkedjünk. Én igenis becsülettel kitarítottam tíz évig és tíz év becsületes munkáját kötelességemnek tartom megvédeni azokkal szemben, akik talán ma meggondolatlanul, de mindenesetre ezt a nemzetet csak bajba vihetik. Én arra kérék benneteket, hogy tartsatok ki ti is ezen tíz év becsületes munkája mellett és meg lehettek győződve arról, hogy a nemzet hálas lesz nektek!

Amikor a miniszterelnök befejezte beszédét, az értekezlet tagjai helyükörl felemelkedve, pereckig éljenztek és viharosan tapsolták a miniszterelnököt. A csend helyreállta Bethlen Pesthy Pál, a párt elnöke, hálas köszönetet mondott István István grófnak, majd arra kérte a párt tagjait, hogy kövessék Bethlen István gróftól nehéz és felelősségteljes munkájában.

Az értekezletet pártvaosora követte.

A „Falu“ Országos Földművelésügyi közgyűlésének elnöki emelvénye.

Balról jobbra: Meskó Zoltán társelnök, Schandl Károly dr. helyettes elnök, Mayer János földművelésügyi miniszter, elnök, sókorópátkai Szabó István ny. kisérdamíniszter, társelnök, Weis István dr. miniszteri tanácsos, ügyvezető igazgató.

A Faluszövetség jubiláris közgyűlése.

A „Falu“ Országos Földművelésügyi közgyűlése október hó 17-én, közgyűlése előtt egy nappal, *igazgatóválasztmányi ülést* tartott.

Schandl Károly dr. helyettes elnök, elnöki megnyitójában kegyeletes szavakkal bucsuztatta el a Szövetség felejtethetetlen védnökét, Vass József népjóléti minisztert, majd a földművelő nép mai helyzetét vizsgálta. Legelsősorban is reámutatott az országzerte észlelhető destruktív (felforgató) törekvések megerősödésére, melyek a mai súlyos válság melegágyából táplálkoznak. A belső defetizmus (reménytelenség) mesterséges szítású és az orosz szovjet machináció között összefüggés van. Mindehhez járul a fővárosi és általános választások közeledése, tehát nagyon sokan kortes okokból fűtik a kormányellenes hangulatot. A Faluszövetség feladata az, hogy ezekkel a romboló és az elgedetlenséget még jobban elmélyítő törekvésekkel teljes súlyával szembeálljon és a reménytelenség helyett a dolgok jobb alakulásába vetett hitet és a kitartás szükségességét hirdesse. A gabonakerdéssel kapcsolatban azt tartaná helyesnek, ha az egy-két millió métermázsát kiterő gabonaterületet az állam összervásárolná és úgy állítaná meg a belső áreszt. A tőzsdén határidőüzlettel kapcsolatban felmerül az a gyanu, vajjon a tőzsdén eleget tesznek-e a kormány rendelkezéseinek? Készárulilet ugyanis alig van, ellenben feltűnően sok a határidős üzletkötések száma. A Szövetség a hatósági ellenőrzési eljárás oly módon való kifejlesztését kívánja, hogy a határidős piacon eladott gabona tárolási helye is megjelöltesse. Ezzel az intézkedéssel ki lehet végrehozni a papíros-buzát. A falu népe nem azt akarja, hogy a gabona árát emeljék, hanem azt, hogy az iparcikkek árát csökkentik. A gyárakkal megállapodás történt arra nézve, hogy méterenként tíz pengős áron szövetet bocsátanak a falusi nép rendelkezésére. A szövet-akció lebonyolítását a Hungaria központja vállalta magára és az akcióban nem szerepel állami támogatás. Schandl Károly felszólalását azzal fejezte be, hogy a Szövetség egész táborának a felkierő és önbizalom megerősödését kell hirdetni, mert a bolszevizmussal kell harcolni.

Ezután a Szövetség ügyvezető-igazgatója, Weis István dr. jelentést tett a közgyűlés előkészítéséről, majd felhívta a

figyelmet arra az aggasztó körülményre, hogy megbízható adatok szerint négyszázezer főre rug azoknak a mezőgazdasági ellátatlanoknak száma, akiknek tölre semmijük sincs. Egészen természetes, hogy a Szövetségnek ezzel a nagy horderejű kérdéssel behatóan foglalkozni kell. A Szövetség az előkészítő és adatgyűjtő munka nagy részét már befejezte, sőt számításokat is végzett, melyek alapján 6—7 millió pengőre volna szükség a nyomorenyhítő akció lebonyolítására. Véleménye szerint pénzbeli segítség helyett kenyér-, burgonya- és zsír-akciót kellene szervezni a fiókszövetségek bevonásával.

A kérdést magasszínvonalú és széleskörű vita követte. Grabonszky Miklós földművelésügyi miniszteri tanácsos, Plósz István v. nemzetgyűlési képviselő, Konecz János dr. községi főjegyző, Krudy Ferenc országgyűlési képviselő, Dömötör László a Hungaria igazgatója, Németh József ny. miniszteri tanácsos, Dobos Gábor a Jegyzők Árvaház Egyesülete elnöke, Tóth Jenő ny. államtitkár, Kovács Sándor dr. főorvos felszólalásai után az igazgató-választmány azt a határozatot hozta, hogy a Szövetség felajánlja ezirányú közreműködését a kormánynak. A már összegyűjtött adatokat az illetékes szervek rendelkezésére bocsátja és vállalja, hogy a fiókszövetségek felállítását a szegény-katasztert.

Ezután Szekeres László dr. főtitkár olvasta fel adatokkal bőven alátámasztott előadói jelentését az apró vadak által okozott károk ügyében. (A kérdést a Vasárnap-ban már részletesen ismertettük. A szerkesztő.)

A kérdés felett, mely régi, jogos sérelme a gazdatársadalomnak, élénk és szakzerű vita indult meg. Örfy Imre, Kalmán István, Erdősi Harrach Tihamér országgyűlési képviselők, Plósz Ferenc volt nemzetgyűlési képviselő, Dobos Gábor ny. főjegyző, Borsody Sándor, az OKH cégvezetője és Tóth Jenő ny. államtitkár előadása után az igazgató-választmány azt az álláspontot foglalta el, hogy elsősorban a nagyvadak által okozott károk kizárása miatt felterjesztéssel fordul a kormányhoz, kéri az idevágó törvény módosítását, a vadaskertek és erdők bekerítését és a falusi idő rendeleti uton való megváltoztatását.

A választmányi ülés ezzel véget ért.

Mi a falvak sürgős kívánsága?

A „Falu“ Országos Földművelésügyi közgyűlése október hó 18-án délelőtt tartotta meg az Újvárosháza közgyűlési termében tizestendő jubiláris közgyűlést a gazdatársadalom vezető-egyesületének és számos fiókszövetségi kiküldöttnek részvételével. Az elnöki széklet Schandl Károly ny. államtitkár, a Szövetség helyettes elnöke foglalta el s miután a hallgatóság elmondta a nemzeti Hísekegyet, Schandl Károly tartott nagyvonalú megnyitói beszédet.

Schandl Károly dr. beszéde.

— Ha a falvak helyzetét tisztán akarjuk látni, — mondotta többek között — élesen szemügyre kell vennünk azt a szomorú képet, amely tíz éve élénk tárult, mikor a bolszevizmus

szegyenétől megbecstelmitve, mindenből kifosztva, a trianoni békediktátum szörnyű súlyával vállain, elhagyottan állt megcsontított hazánk az európai népek közt. Ilyen körülmények között alakult meg a „Falu“ Országos Földművelésügyi Szövetség Rubinek Gyula és nagygyűlési Szabó István együttes kezdeményezésére azzal a céllal, hogy a vérző és kifosztott falvakat jellemelje, az elhagyott falusi nép jogos érdekeit felkarolja.

— Gazdasági, szociális és kulturális téren szüntelenül harcolt Szövetségünk a falusi és földműves nép megmentéséért. Előre láttuk azt a nagy mezőgazdasági válságot, amely a tengerentúli államok kiterjedt gabonatermelése következtében fenyegette Európát. Bár a többi európai államok is erősen szenvednek a válság alatt, legközelebből bennünket érintett ez a

krisis. Hogy a meggyengült ország mégis ellent tudott állni a válság csapásainak, annyira, hogy ma egyes szomszédos országok súlyosabb helyzetben vannak, az csak annak tulajdonítható, hogy sokkal előbb szabadítottuk fel mezőgazdasági kivitelünket, mint más agrárországok. De köszönhető annak is, hogy rendkívüli áldozatokkal sikerült a magyar pénz értékét helyreállítani és a legnehezebb időkre is biztosítani.

— Állambháztartásunk egyensúlyának helyreállítása, a belső rend megteremtése s külkereskedelmi összeköttetéseink visszaállítása után minden kiltásunk megvolt a magángazdasági élet kedvező fellendítésére, mikor ép a legutolsó időkben a világ gazdasági helyzettel kapcsolatban új és meglepő támadás érte mezőgazdaságunkat. Ez az orosz bolsevista kormány gazdasági támadása az összes agrárállamok ellen, a buza-dömping útján.

— Végzetes hiba lenne, ha a falusi nép nem látná tisztán a helyzetet. A világpiacon két ellenség áll egymással szemközt: egyik a magántulajdon, a vallásérkeles és nemzeti eszme alapján álló országok földműves népe, a másik a bolsevisták orosz kényuralma, mely a dömpinggal kettős célt akar elérni: külföldi valutát iparkodik szerezni a szovjetpénz elértéktelenedésének feltartóztatására, másrészt az elégedetlenség szításával forradalmosítani akarja a hitéhez és hazájához hű európai földműves népet. Nem pártpolitikáról van tehát szó, hanem arról, hogy a szovjet által pusztításra ítélt magyar föld népe és az általi kormányzat a nemzet minden becsületét polgárával összefogva, együttes erővel védekezzék a gyilkos ellenség ellen.

— Mindenkinél tisztában kell lenni azzal, hogy minden túlzás és a helyzet alaptalan kiszénezése csak ártalmára van magának a szenvedő falu népének. A magyar gazdasági élet alapjai egészségesek és egyenesen szükséges annak hangoztatása, hogy a magyar gazdasági élet alapjai erősebbek, mint a legtöbb közép-európai országé. A Faluszövetség hivatása, felvilágosítani a falu népet, hogy a magyar pénz változatlanul szilárdan áll és a dollárhoz kötött bizalom semmivel sem indokoltabb, mint a pengőhöz kötött rendületlen bizalom.

— Áttérve a közgazdasági kérdésekre, a kartelek visszaéléseit, amelyek közrehatnak az iparcikkek drágaságánál, erőlyes közigazgatási intézkedésekkel kell kiküszöbölni és azon ipari cikkek vámvédelmét meg kell szüntetni, amelyek indokolatlanul drágítják a termelést. Ami a közterheket illeti, csak helyeselné lehet a magyar kormány azon törekvését, hogy a költségvetés további csökkentése révén számol a közterhek további enyhítésének szükségességével. A falvakat azonban közelről érinti a községek háztartásának a kérdése, amely téren a Faluszövetség változatlan álláspontja az, hogy adjuk vissza a falunak függetlenségét, hogy a falu képviselőtestülete nagyobb felelősségvétel állapíthassa meg, milyen kiadásokra van szükség és mennyire képes a község feleletet nyújtani. A Faluszövetség állandóan iparkodik arra, hogy a falu földmunkásai, mint a békeidőben, a jövő őrben már találjanak egyes európai országokban jórészt néző munkaadókat és megnyugtatóan a falusi nép nagy táborát, hogy ebben az irányban való tárgyalásaink több oldalról tündözzenek elő.

— Minél nehezebbek az órák, annál nagyobb lelki erővel és annál nagyobb összefogással kell küzdenünk, mert a sötétezlátás csak rombol, holott nekünk megvan az okunk a kétségbeesés helyett a legjobb reményekre, midőn azt látjuk, hogy a legnagyobb csapásunk, a trianoni erőszak eltávolítására való reménysugaraink több oldalról tündözzenek elő.

A határozati javaslat.

Hosszantartó lelkes éljenzéssel fogadta a közgyűlés Schandl Károly beszédét, aki azután a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

„A falvak népe teljes erővel fordul minden országromboló belső és külső aknamunka ellen és a legnagyobb erőlyre hívja fel az államhatalmat úgy a belső defetizmus megszüntetésére, mint a többi európai országokkal való együttes elhatározó fellépésre az orosz bolsevik támadás visszaverésére.

Sürgősen kívánja a gabonaáraknak a felesleg megfelelő felvásárlására és a külföldi barátságos államokban való elhelyezése útján a védelmét és a börtzen a papirosbuza-spekulációnak végleges megakadályozását. Különösen szorgalmazza a közgyűlés az ipari cikkek árának a gabona színvonalára való csökkentését, evégből minden gazdaságilag helyes eszköz igénybevételét, különösen pedig a kartelek drágító visszaéléseinek közigazgatási uton való megszüntetését.

Helyesli a falu népének a drágító közvetítés kapcsolásával olcsó és jó ruhaanyaggal való ellátását, kívánatosnak tartja a nyomoronyhító- és a munkanélküliség elleni akciónak a falvakra való kiterjesztését, felajánlja a Faluszövetség összes szervezeteinek ez irányban való önzetlen közreműködését, végül szürgeti a községek háztartásának rendezését és ecélből a falvak költségvetési önállóságának visszaállítását.”

A határozati javaslatot egyhanguleg elfogadta a közgyűlés, ugyancsak lelkesedéssel járultak hozzá, hogy a Kormányzó Urat, Bethlen István gróf miniszterelnököt, Mayer János földmívelésügyi minisztert és Rothermere lordot sürgőnyileg üdvözöljék.

A felszólalások.

Ezután Altenburger Gyula, a Társadalmi Egyesületek Szövetsége ügyvezető elnökének helyettese, emelkedett szólásra, aki rövid beszéd kíséretében átnyújtotta sokorópátkai Szabó Istvánnak és Weis Istvánnak, a Társadalmi Egyesületek Szövetségének érdemkeresztjét, egyben bejelentette, hogy a TESZ felajánlott érdemkeresztjét Mayer János földmívelésügyi miniszternek és Grabovszky Miklós miniszteri tanácsosnak küldöttség fogja átadni. Ferenczy Sándor a Reviziók Liga nevében üdvözölte a Szövetséget, majd a Szövetség vidéki fiókjainak felszólalásra jelentkezőt képviselői tartották meg beszédeiket.

Szekeres Bónis benécés pap, az első magyar nép-főiskola vezetője (Csanád), annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy egységes vezetés és egységes közszellem mellett gazdasági helyzetünk csak javulni fog. — Chrappán Miklós (Kistarcsa) a magyar mezőgazdák terményértékesítő szövetkezetének felállítását sürgette. — Vitéz Csáktornyai István (Somoskőujfalú) rövid felszólalása után Guzy Lajos (Mezőtúr) változta Mezőtúr és vidékének súlyos gazdasági válságát. — Varzola Elemér (Iváncsa) főjegyző, országos gazdasági szociális bizottság összehívását indítványozta. — Torma József (Kaposméről) az országgyűlés képviselői számának csökkentését kérte. Nem helyesli a köztisztviselők fizetésének lecsökkentését, mert ez a fogyasztás visszacsúszást idéznél elő. — Szaróczy János (Jászladány) a kubikusok panaszeit adta elő és kijelentette, hogy egyes vállalkozók az utolsó falatot is kivesszik a kubikusok szájából és tulajdonképpen a kartelek az okai a nagy munkanélküliségnek. — Papp József (Tószeg) felszólalása következtet ezután, végül pedig Vécsy József báró tett szavá egyes panaszokat.

A felszólalások egy részére sokorópátkai Szabó István társelnök válaszolt. Beszédében egyes kormányakciók jelentőségére mutatott rá, bizonyítva, hogy ezeknek igen nagy jelentőségük volt a mezőgazdaság érdekei szempontjából. Az egyes, konkrét panaszokra adott válaszát a megjelentek megnyugvással vették tudomásul.

Még a vidéki kiküldöttek felszólalásai alatt érkezett meg a közgyűlésre Mayer János földmívelésügyi miniszter, a Szövetség elnöke, akit az egybegyűlték helyükről felállva, lelkes éljenzéssel fogadtak.

Magyar ember
magyar cégtől vásárol
minden hangszert,
melyet a legfinomabb minőségben
és legolcsóbb árban

REMÉNYI MIHÁLY
hangszertelepe szállít.

Bpest, VI. 29. Király-u. 58

Kérje most megjelent új
árjegyzékemet.

Mayer János beszéde.

Mayer János többek közt a következőket mondotta:

— Tudjuk, hogy a falu népe csak a legnagyobb nehézségeket tud eleget tenni alkotmányos kötelességeinek és családjaikat is csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudják fenntartani a föld munkáival, de a kormány ismeri ezt a helyzetet és minden alkalomt megragad arra, hogy a falu népének segítségére siessen. A bajok azonban mélyen gyökereznek és a súlyos válság megoldására gyakran a kormánynak sem állanak módjában a segítőeszközök, annál kevésbé, mert a magyar válság nem egyedülálló jelenség, hanem egy láncszem az egész világra kiterjedő válságnak.

— Vannak politikusok, akik a nehéz gazdasági helyzetet arra akarják felhasználni, hogy a hatalmat átvehessék. Éppen ezért felhívom a falvaknak józanul gondolkozó és minden komolyan megfontoló népét, ügyeljen, amikor a szíréhangok megszólalnak. Ezeket a hangokat már hallottuk, amikor egyszer uralkom voltak és láttuk, hogy a bajokat nem esőkkentették, hanem növelték.

A kubikusok kérdésével foglalkozott ezután a miniszter és hangsúlyozta, hogy még a tél beállta előtt olyan vízszabályozási munkák fognak megindulni, melyek közel két millió pengőt jelentenek, de egyébként az építkezés terén más beruházások is lesznek, hogy még a tél beállta előtt áthidalhassuk azokat a nehézségeket, amelyek a munkanélküliség tekintetében merednek felénk.

Bejelentette ezután, hogy elkészült a karteletek megszabályozó törvényjavaslat, amely rövidesen a parlament elé kerül.

A termelés szabályozására vonatkozólag azt mondotta, hogy idáig a többtermelési politika érvényesült, azonban már a minisztérium felállította a gabonakatasztert és a lisztikiszorítást állomást, amelyek az a céljuk, hogy a termelés minőségét javítsák és piacképessé tegyék a magyar búzát. A szegedi bértől ügyével, ami szobakerült az ülésen, jelenleg egy a helyszínre kiküldött helyettes államtitkár foglalkozik és a szegedi viszonyokról jelentést téve, azonnal intézkedik a miniszter. A borfogyasztási adóról szólott ezután. Nehezebbé tette a kérdés megoldását az, hogy a pénzügyminiszter ezt a jövedelmet a községeknek engedte át és ha eltörölnék a borfogyasztási adót, akkor a községek háztartásában ennek a pótlásáról kellene gondoskodni. Reméli, hogy ezt a kérdést is sikerülni fog megoldani.

Végül így fejezte be beszédét:

— Azt kívánta valaki, hogy én üssek az asztalra és követeljem, hogy a földművelésügyi minisztérium kellően legyen dotálva.

Falunapokat rendez a Faluszövetség.

A Faluszövetség a magyar falufejlesztési mozgalom népszerűsítése és a falufejlesztési célok hatékonyabb szolgálata érdekében elhatározta, hogy havonként egyszer különböző községekben ugynevezett falunapokat rendez. A falunapok rendezésével közelebbről az a célja a Faluszövetségnek, hogy az illetékes tényezők és a közvélemény figyelmét felhívja a falu elhanyagolt kívánásaira és érdekeire, azokon az időszerű falufejlesztési és falupolitikai problémákat a falusi nép körében tárgyalja, a falu lakosságát a falusi kulturális és néprajzi értékek megbecsülésére nevelje, önbizalmát és öntudatát fokozza és szakembereknek bemutatja a jellegzetes falvak életét és viszonyait. A falunapoknak még az is a céljuk, hogy közvetlen összeköttetést teremtsenek a falu problémáival foglalkozó szakemberek és a gyakorlati faluvezetők, valamint a falvak lakossága között.

A falunapok gondolatát a falusi közvélemény nagy érdeklődéssel s lelkesedéssel fogadta. Ennek következménye az, hogy a Szövetség már most ősszel megkezdte a falunapok rendezésének sorozatát. Az első falunap a szabolcsmegyei Nyírmihálydi községben október hó 25-én és 26-án lesz népházavattal kapcsolatban. November hónap 8-án és 9-én Kápolnásnyéken, a következő hónapokban Kiskörösnön, Ricsén, Fátón, Nagycsénen, Tihanyban, Versegen, Diósjenőn, Berettyóújfalun, Halászin, Derecskén, Devecserben rendez a Faluszövetség falunapot a járás és az illető község vezetőségének és közönségének támogatása mellett.

Az első, nyírmihálydi falunap programja a követ-

Mindenki tudja,

hogy öt világrészben
elismert

hangszer

Ingven 60
olualas főr-
arjegyék.

MEINEL & HEROLD

Budapest, IX/462. Üllői-ut 19.

Fiókküzet:
Budapest,
VII, Erzsébet
körút 29.
Royal Or-
feum mellett

Nos, erre nincs szükség, mert a kormány minden tagja, de legfőként Bethlen István gróf miniszterelnök, tudatában van annak, hogy a falvak áldozatos munkáján nyugszik az ország jelene és jövője. Tudja azt is, hogyha a falvak józan, demokratikus és mérsékelt konzervatív érzelmei megváltoznak, ha meglazulna a becsületes munka tisztelete, akkor ennek az országnak a végromlása következik el. Tudom, hogy a terhek és a kamatok alatt súlyosan nyög minden gazda. Égbekiáltó esetek kerültek hozzám az ország minden részéből, amikor a gazdák jogsegélyért fordulnak, mert a bankok részéről szinte bánós kizsorolása folyik a gazdaságnak, éppen ezért én törvényhozási intézkedést fogok ezen az alapon sürgetni, és ha nem is áll módunkban mindent egyszerre, egy csapásra elintézni, lángpallossal sujtunk a gazdák kizsorolójára.

Hosszantartó lelkes éljenzéssel fogadta a közgyűlés a miniszter szavait, majd az igazgatóság jelentése következett az 1929—30. évszámú évről. A szövetség megvette 269.000 pengő bruttó vételárért az V., Báthory-utca 24. szám alatt lévő háromemeletes bérházat. Weis István ügyvezető igazgató a szövetség alapszabályai értelmében a házvételhez a szövetség jóváhagyását kérte, amelyet a közgyűlés egyhangúlag megadott.

Ezután következett a tisztújítás, amelynek során a Faluszövetség elnökére újból Mayer János földművelésügyi minisztert választották meg, a tisztikar pedig szintén a tavalyi maradt.

A jövő évi költségvetést a közgyűlés egyhangúlag elfogadta. A zárszámadás és mérleg felolvasása után sokorópátkai Szabó István a közgyűlést berekesztette. A gyűlés résztvevői elénekelték a Himnuszot s ezzel a mindvégig lelkes, méltóságteljes közgyűlés véget ért.

Október 25-én, szombat délután 4 órakor:

Falufejlesztési értekezlet a népház nagytermében. Program: Megnyitó. Tartja: Illés József egyetemi tanár, országgyűlési képviselő. — A falufejlesztés és a falunapok című előadást tartja: Weis István miniszteri tanácsos, a Faluszövetség igazgatója. — A falu egészségügyi problémái. Dr. Gortvay György miniszteri osztálytanácsos, a Népegészségügyi Múzeum igazgatója. — A falu közigazgatása. Kocz János főjegyző, az Országos Jegyzőegyesület elnöke. — Hozzászólások és indítványok.

6 óra: A Faluszövetség helyi fiókjának alakuló közgyűlése a népház nagytermében.

8 óra: Népszerű ismeretterjesztő előadás: Hogyan gazdálkodjék a magyar kisgazda? Előadó: Mérey Ernő, gazdasági tanácsos, okleveles gazda. — Utána ismeretterjesztő és szórakoztató filmek bemutatása.

Október 26-án, vasárnap reggel 8 órakor:

Ünnepi felvonulás a községházától a ref. templomba (iskolásgyermekek, magyarruhás leányok, leventék, tüzoltók, testületek stb.).

8 óra 30 perckor: Istentisztelet.

9 óra: A helyi mezőgazdasági kiállítás megayitása a község háza előtti téren. Beszédet mond: dr. Illés József egyetemi ny. r. tanár, országgyűlési képviselő. — A kiállítás megtekintése.

11 óra: Népházavató ünnepség. Program: 1. Hiszek egy Istenben. . . Előadja az énekkar. — 2. Felavató ima. Elmondja: Molnár István ref. lelkész. — 3. Alkalmi ünnepi beszéd. Tartja: Szombathy István községi főjegyző. — 4. Magyar Miatyánk. Szavalja: Dánfi Miklós levente. — 5. Üdvözlések. — 6. A táltos álma. Szavalja: Vince József levente. — 7. A nyírmihálydi levente és önkéntes tüzoltó egylet járási bajnoki díját átadja dr.

Kállnay Zoltán főszolgabíró. — 8. Szózat. Éneklél a közönség. — Utána a gazdaudiverzeny és a helyi mezőgazdasági kiállítás kitüntetései átadása.

1 óra 30 percek: Társas közebed az állami elemi iskola termeiben. — 3 óra 30 percek: A helyi levente-csapat és az önkéntes tűzoltó-csapat bemutató gyakorlatai. — 8 órakor: Műkedvelői előadás.

Száz mázsa zsírt, százezer kilogramm lisztet és tízezer köbméter fát adott Esterházy Pál herceg a Kormányzóné akciója számára.

Lapunk mult heti számában közöltük Horthy Miklósné, a Kormányzó Ur feleségének a nemzethez intézett szózatát, amelyben felszólított mindenkit, hogy a közelgő tél alkalmával a szegények számára adományt juttasson. A felszólítás hatása alatt Esterházy Pál herceg október 15-én bejelentette a Kormányzó Ur feleségének, hogy a nyomorenyhító karácsonyi akció javára négyezer budapesti és ezer vidéki szegény család számára családonként két köbméter tűzfát, husz kilogramm lisztet s két kilogramm zsírt adományoz. A nagylelkű adományt, amely ötezer család nélkülözését enyhíti s melynek értéke közel kétszáz ezer pengő, a Kormányzóné halás közönetét nyilvánította. A herceg hatalmas adománya remélhetőleg arra ösztönzi a magyar társadalom tehető tagjait, hogy ők is adakozzanak az akció számára, amely kenyeret akar adni az éhezőknek, ruhát a mezte-leneknek s meleg kályhát a szegényeknek.

Negyven millió métermázsza gabonát szánt a szovjet a dömping céljaira.

Az orosz dömping tervei változatlanul foglalkoztatják egy a külföldi gazdasági köröket, mint a lapokat. Most a londoni *Morning Post* című lap közöl érdekes adatokat ezekről a dömping-tervekről. Eszerint a szovjet 40 millió mázsa gabonát szánt dömping-kívül céljaira, amiből 60 százalék az angol piac elárására szolgál. A dömping célja idegen valuták megszerzése és főként a kiviteli piacok árszinvinvalának lerontása a belföldinél alacsonyabb eladási ár által, hogy ezáltal gazdasági és politikai zavarokat szítsanak az illető országokban. A dömping-kívül kizárólagos politikai céljára világot vet az a tény, hogy S. Brike, a szovjet mezőgazdasági szakértőjének hivatalos kimutatása szerint Oroszország buza-termelése állandán hanyatlak s az 1927—1928. év termése 21 százalékkal kevesebb a háború előtti átlagnál. A dömping céljaira a mult évi terméskészletek szolgálnak, holott *Goldeno*, a szovjet szervezési bizottsága mezőgazdasági osztályának igazgatója a mult évi termésről is kimutatta, hogy az előző éviénél lényegesen rosszabb. A kivitelnél a szovjet tonnáknak legalább 5 font 10 shillinget (körülbelül 150 pengő) veszt, de az ügynököknek megbízásuk van, hogy lehetőleg mélyen a kiviteli piaci árak alatt kell eladniuk.

Népház és leventeotthon-avatás Somodor községben.

Nagyszerű és a község határain túlterjedő ünnepegy jászódott le folyó év október 12-én Somodor községben, abból az alkalomból, hogy a földművelésügyi minisztérium, a kaposvári Népművelési Bizottság és a község áldozatkészségéből felépült a kulturház és leventeotthon. A körülbelül 900 lelket számláló község az elmúlt néhány év alatt a legnehezebb gazdasági viszonyok ellenére is a fejlődésnek olyan példáját szolgáltatata, amely nemcsak az igali járásban, de szinte egész Somogy vármegyében egyedül álló jelenség. A községben a Ráday gróf vagyonszármazás-földjén épült, mintegy 50—60 új OFB-házról eltekintve, amelyek a községet egyharmadrésszel nagyobbították meg, két évvel ezelőtt épült egészen új modern elemi iskola és ebben az évben pedig a kulturház, amelyek egészen új köll-söt kölcsönöztek a községnek. Ezeknek az intézményeknek a létesítésében Gálly Dénes országgyűlési képviselő támogatásán kívül, kiváló érdem illeti meg a gróf Ráday-uradalmat, valamint Bánó István földbirtokost, akik áldozatot nem kímélve fáradoznak a község fejlődésének előbbrevitelében. A haladásra irányuló mozgalom élén áll a község kiváló bírja, Sze-

csödi Gábor, akinek fáradhatatlan, lelkes munkássága biztosíték a jövőre nézve is. Hatalmas kulturmunkát végez a községben Pralthauser Béla tanító és Bukoveczky Mária tanítónő, akik nemcsak minden idejüket, de egész tudásukat és lelkesedésüket is a falu népe művelődésének szolgálatába állították.

A felavatásiünnepség istentisztelet után kezdődött és azon Bálványossy Tibor dr. főszolgabíró tartotta az ünnepi beszédet, amelyben rámutatott arra a kiváló munkára, melyet a kulturház építbizottság kifejtett. Utána Egressy Lajos dr. plébános, majd vitéz Berkényi Sándor evangélikus lelkész tartottak magasszárnyalású beszédet. Ezután a Faluszövetség kitöltöttjének, Kerék Mihály dr.-nak üdvözlő beszéde következett, továbbá Szabó Béla dr. tanfelügyelő, Hartmann Ferenc körjegyző és Szeesödi Gábor községi bíró tartottak beszédeket. A kiválóan sikerült ünnepegyen a fentieknek kívül jelen volt vitéz Sass Scharntner Ágoston ezredes, a leventék főfelügyelője, vitéz Molnár Adorján őrnagy, testnevelési felügyelő, Feleczán Gyula népművelési titkár, Boksay György a Ráday-uradalom főördőse, Bánó István földbirtokos és még igen sokan Kaposvárról és a környező községekből. A népház-felavatási ünnepegy után a leventék diszfelvonulása következett, majd pedig az egész társaság díszbevonulással összejött, ahol számos felszólalás hangzott el. Délután a község fiatal műkedvelő gárdája kisebb népdarabokat adott elő a jelenlévők nagy tetszésével kísérve. A betanított farsadagos munkájának érdeme Pralthauser Béla tanítót és Bukoveczky Mária tanítónőt illeti. Este a község fiatalisága táncmulatságot rendezett.

A fogyasztási szövetkezetek kívánságai.

A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége fogyasztószövetkezeti szakosztálya október 13-án délután tartotta alakuló ülését. Az ülést Balogh Elemér dr., a Hanga vezérigazgatója és a szakosztály elnöke nyitotta meg, aki rámutatott arra, hogy a kartel-szabályozás terén leginkább célraevető az volna, ha a kormányzat megteremtene az előfeltételeit annak, hogy a már egy táborban dolgozó fogyasztási szövetkezetek árszabályozó tevékenységüket az ipari termelés terén is gyakorolhassák. Egyébként a szövetkezeti áruhitel kérdésének intézményes megoldását mondogta a legelőtöbb fogyasztószövetkezeti feladatnak. Borbás Gáspár dr., a Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének ügyvezető igazgatója sürgette a szövetkezeti hitelkérdés rendezését, a szövetkezeti tőkegyűjtés akadályainak elhárítását, a szövetkezeti nevelés, továbbképzés és propaganda elmélyítését, a szövetkezeti törvény módosítását, a legerőteljesebb küzdelmet az álszövetkezetek ellen, valamint pénzügyi és adótörvényeink módosítását oly irányban, hogy a szövetkezeti tartalékok adómentesek legyenek és az üzletrészek után a Nemzeti Bank mindenkor kamatlatábohoz alkalmazkodó osztalék-százalék legyen fizethető. Rámutatott arra, hogy számos elavult intézkedés lehetetlenül teszi a fogyasztási szövetkezetek részére az elsőrendű életszükségleti cikkeikkel kapcsolatos legfontosabb iparágak gyakorlatát, s ez a forgalmat akadályozza és drágítja. A szövetség munkáját kérte abban az irányban, hogy a fogyasztószövetkezetek egymás közötti versenye kiküszöböltesse, s a gazdaságosság szemlében szorosabb együttműködés jöjjön létre a különböző fogyasztószövetkezeti intézmények között. A tetszéssel fogadott előadói javaslathoz számos hozzászólás történt s valamennyi a fogyasztószövetkezeti érdekek legerőteljesebb védelmének, valamint a fogyasztószövetkezetek harmónikus együttműködésének szükségességét hangoztatta.

A mult héten már hirdett

Ébredő falu

című verseskötetemet

a 2.— pengő ár helyett

egy pengőért

megrendelhetik a **Vasárnap** olvasói a pénz előzetes

beküldése mellett az alábbi címen:

Kiss Sándor
Nagyacsád, Veszprém m.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A képviselőház ülése.

A képviselőház a nyári szünet után október hó 20-án tartotta első ülését. *Almásy* László elnök kegyeletes szavakkal becsúszta el *Vass* József népjóléti minisztert, majd különböző bejelentéseket tett. Ezután *Bethlen* István gróf miniszterelnök benyújtotta az egyes külállomásokkal való kereskedelmi és forgalmi viszonyokról szóló törvényjavaslatot; *Bud* János az energiatörvényjavaslatot, valamint az ipar fejlesztéséről szóló javaslatot; *Wekerle* Sándor pénzügyminiszter az építkezések előmozdítását célzó egyes intézkedésekről és az Országos Lakásépítő Hitelszervezetről szóló törvényjavaslatot; *Mayer* János földművelésügyi miniszter pedig a márkázásról és a vadrezek szabályozásáról szóló javaslatokat nyújtotta be.

Az elnök ezután napirendi indítványt tett és javasolta, hogy a Ház legközelebbi ülését október 27-re, délelőtt 10 órára tűzzék ki. *Hegymegi* Kiss Pál kisebbségi képviselő szólalt fel elsőnek a napirendi indítványhoz és azt indítványozta, hogy a legközelebbi ülést másnap tartsák meg és annak napirendjére a gazdasági válság megoldásának kérdését tűzzék ki. *Kálnoky* Beáta Sándor kijelentette, hogy a kormánynak a válság megoldására megvannak a megfelelő javaslatai, amíg ezek nem kerülnek a Ház elé, addig érdemben nem is lehet tanácskozni magáról a válságról sem. *Propper* Sándor azt indítványozta, hogy másnap tartson ülést a Ház s annak napirendjére tűzzék ki a munkanélküliség, a nyelcsoóri munkaidő és a munkanélküli segély kérdését.

Most *Bethlen* István gróf emelkedett szólásra és a következőket mondotta:

— A képviselőház munkarendje szerint a Ház plénuma csak olyan javaslatokat tárgyalhat, amelyek előzetesen a bizottságnak letárgyaltak. Miután nincs előkészített javaslat, ennek folytán az első feladat az, hogy a szünet alatt beterjesztett javaslatokat és azokat, amelyeket a kormány tagjai benyújtottak, a bizottságok letárgyalják. Tekintettel arra, hogy több ilyen javaslat van, kívánatos, hogy a bizottságok zavartalanul dolgozhassanak. A legközelebbi napokban a pénzügyminiszter a Ház plénuma elé törvényjavaslattal jön, amely a kormány által szándékolt takarékosági rendszabályokra vonatkozóan kíván a Házról intézkedéseket kérni. Ugyanakkor ismertetni fogja azokat a rendszabályokat, amelyeket a gazdasági válság, valamint a munkanélküliség leküzdése érdekében a kormány tervez. Ezeknek a javaslatoknak a megvitatásánál bőven lesz a Háznak alkalma egy a gazdasági válságról, mint a pénzügyi helyzetről, valamint a munkanélküliségről beható eszmecsere folytatódni és alkalma lesz arra is, hogy ezekben a kérdésekben a maga elhatározásait megalkossa. Felesleges volna tehát ennek a vitának elébe vágni.

A miniszterelnök beszédét zajos helyesléssel fogadták.

Ezután *Zsitvay* Tibor igazságügyminiszter beterjesztette a bírói képesítési pótlék kiterjesztéséről szóló javaslatot, majd *Kálmán* Jenő szólalt fel és a maga részéről ugyancsak az elnök napirendi indítványát fogadta el. Szavazásánál a Ház nagy többsége az elnök által előterjesztett napirendhez járult hozzá, mire az ülés véget ért.

Közmunkák és nyomorenyhitő akció.

Hírül adtuk, hogy *Scitovszky* Réla belügyminiszter a törvényhatósági városokkal már hetekkel ezelőtt letárgyalta a közmunkák kérdését. Ezután a vármegyékre és megyei városokra került sor s örömmel jelenthetjük, hogy a tanácskozások során megállapítást nyert, hogy a megyei városoknál ezidő szerint 6 és fél millió pengős közmunka van folyamatban. Még ebben az esztendőben 4 és fél millió közmunka fog megindulni, jövő évben pedig 25 milliós közmunka indulhat meg, ha a megyei városok a szükséges kölcsönöket fel tudják venni. Gondoskodás történt abban az irányban is, hogy a megyei városok ne csak közmunkákkal, hanem szükség esetén természetbeni támogatással is segítsék (lakbérsegély, élelmezés, ruházat) az ünségeseket. Természetesen a helyi hatóságok erre a célra igénybe fogják venni a társadalom segítségét is. A vármegyékben így alakul a helyzet: ezidő szerint a vármegyékben körülbelül 23 millió pengős közmunka van folyamatban. Ebben az évben kiadásra kerül még 11 millió pengős közmunka. A jövő évben pedig — de még a tél folyamán — 31 milliós közmunka indul meg. Ugyancsak a munkanélküliség enyhítésére indul meg a tisztviselőház építési akció is és a vármegyei utépités

mellett körülbelül 30 millió pengős állami utépités is megindul.

A fentiekből látnivaló, hogy a kormány a maga hatáskörében mindent elkövet, hogy a munkanélküliséget csökkentse. A közmunkák összege sok millió pengőre rug, melyet a mai viszonyok között lekicsinyelni nem lehet.

A nyomorenyhitő akciók egyébként országsszerte megindultak. *Csongrád* vármegye tisztviselőkara elhatározta, hogy az ünségakcióra öt hónapon át fizetése egy-két-három százalékát ajánlják fel, a fizetési osztályok szerint. *Győr*, *Moson* és *Pozsony* vármegyék tisztviselőkara fizetésének öt százalékát ajánlotta fel az ünségakció javára. Számos helyen népkönyvtár felállítását határozták el.

A pacsai választás.

Bartos István kereszténypartí képviselő lemondásával megüresedett a pacsai kerület mandátuma. A választást október hó 14-én tartották meg két jelölt, *Farkas* Tibor nagybirtokos, a Gaal Gaszton-féle agrárpart jelöltje és *Andaházi-Kasnya* Béla volt nemzetgyűlési képviselő között, aki egységspárti programmal lépett, de — mint jelentettük — nem volt hivatalos jelölt. Andaházi-Kasnya a választás folyamán visszalépett, a kerület képviselője tehát *Farkas* Tibor lett.

Légből kapott híresztelések a takarékbetétek igénybevételéről.

Azokkal a felelőtlen és lelkiismeretlen módon zavart keltő híresztelésekkel szemben, melyek arra vonatkoznak, hogy a kormány lakásépítési vagy kényszerkölcsön céljára igénybe venni a takarékbetétek bizonyos százalékát, illetékes helyen a leghatározottabban kijelentették, hogy semmiféle ilyen intézkedés nincs tervbe. Reméljük, hogy a hazafiatlan hírterjesztők most már elnémulnak.

A francia kereskedelmi miniszter Budapesten.

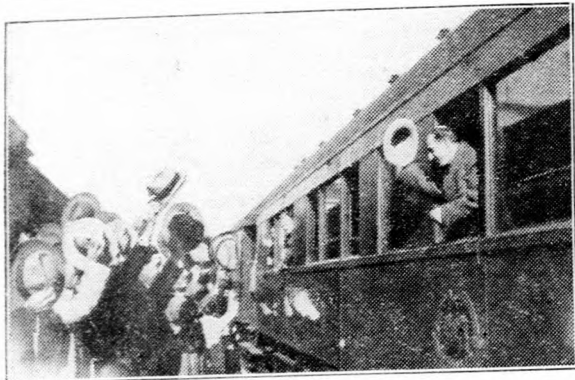
Flandin francia kereskedelmi miniszter kíséretével október hó 12-én Budapestre érkezett. A pályaudvaron *Bud* János kereskedelmi miniszter és több magasrangú tisztviselő fogadta az érdekes vendéget. A francia miniszter utja céljáról azt mondta, hogy azoknak a súlyos feladatoknak megoldása, melyek jelenleg a termelés, fogyasztás és hitel terén jelentkeznek Európában, szükségessé teszik a különféle piacok alaposabb megismerését. Egyensúlyt kell teremteni az ipari és mezőgazdasági országok között. Franciaország részt kíván venni ebben a munkában, mert szilárd békéről nem lehet szó a népek nyomora mellett. *Flandin* hosszabb tanácskozást folytatott *Bud* János kereskedelmi miniszterrel és kihallgatáson jelent meg a Kormányzó Úrnál. *Bethlen* István gróf miniszterelnök estebédet adott a francia kormányférfiú tiszteletére, aki a fővárosból való eltávazása után Esztergomot látogatta meg, majd *Bukarest*be utazott, hogy figyelemmel kísérje az agrárkonferencia tanácskozásait.

Nem a liberalizmusra, nem a demokráciára, de Krisztus igéjére van szükség!

A dunáninneni evangélikus egyházkerület október hó 16-án nagyszabású ünnepség keretében iktatta be *Balassagyarmaton* egyházkerületi felügyelői tisztségébe *Sztranyavszky* Sándor államtitkár. Az ünnepséget istentisztelet nyitotta meg, amelyen *Kiss* István evangélikus püspök áldását adta az új felügyelőre, amely után *Sztranyavszky* Sándor letette az egyházfelügyelői esküt. Az eskütel után a városháza dísztermében *Sztranyavszky* Sándor egyházfelügyelői székfoglaló beszédet mondott, amelyben a magyarság elkövetkező hivatásáról szólt. Beszédében többek között a következőket mondotta:

— Nem a liberalizmusra, nem a demokráciára és nem a kommunizmusra van szükség a vergődő emberiség megmentése érdekében; nem kellene a modern tanok, a hangulatos jelszavak. Vissza kell térni a bibliához, vissza az új testamentumhoz, vissza Krisztushoz, mert nincsen bölcsőbb, tisztább, embert jobban szerető tanítás Krisztus igéjénél. Ha ezt az igét a hazaszeretet tűzénél kovácsoljuk izzóra, akkor újból lerakhatjuk régi, szép hazánk alapjait!

Sztranyavszky Sándor államtitkár székfoglalóját meleg ünnepéssel fogadta a közgyűlés.

Boris bolgár király elutazik eljegyzésére.

Hírül adtuk, hogy Boris bolgár király eljegyezte az olasz király leányát. Képünk azt a jelenetet örökíti meg, mikor a király Szófiából elutazik Rómába.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

A német kormány helyzete megszilárdult.

Az új német birodalmi gyűlés összeülésétől napjainkig Berlinben komoly utcai zavargások, nagyarányú rombolások és a hatósági közegek ellen való fellépés tette emlékeztetessé. A harc a kommunisták, a nemzeti szociálisták és a rendőrség között zajlott le és az összecútközések során számos sebesülés történt. A birodalmi gyűlés elnökévé *Loebe* szociáldemokrata képviselőt választották meg, mint a legnagyobb parlamenti párt tagját. A nemzeti szociálisták a választás eredményét *pfuj* kiáltásokkal fogadták. Hitler pártja egyébként már benyújtotta első indítványát, mely szerint a párt az állami tisztviselők fizetésének jelentékeny csökkentését kívánja. *Brüning* kancellár előterjesztette a kormány programját, mely takarékoságot hirdet, az árdragítók elleni erőles rendszabályokat helyez kilátásba és a mezőgazdaság megsegítését tűzi ki célul. A kormány mindenféle kalandorpolitikát elutasítja magától. A kormánynyilatkozatot hosszu vita után *nyolcvan főnyi többséggel fogadta el a birodalmi gyűlés és a kormány helyzete lényegesen megszilárdult.* A birodalmi gyűlés elfogadta az ötszázmillió márkás amerikai kölcsönről szóló javaslatot is.

Már a győzők is revíziót kívánnak!

Feltűnő cikk jelent meg a párisi *Victoire* című lapban, amely a *versaillesi (német) békeszerződés revíziója mellett foglal állást.* *Hervé* Gusztáv, az ismert író a cikk szerzője, aki mindjárt a bevezető sorokban megállapítja, hogy a revízió elmaradása Franciaországra hátránná a jövőendő háborúért való felelősséget. *Togo és Kamerun* nyozza, hogy az *antanthatalmak engedjék el Németországnak a jövőtételi fizetéseket, Franciaország mondjon le a Saar-vidéki népszavazásról és egyezzen beic abba, hogy Ausztria Németországhoz csatlakozzék. Togo és Kamerun volt afrikai német gyarmatokat Franciaország adja vissza Németországnak és Németországnak ugyanazt a katonai létszámot kell engedélyezni, mint Franciaországnak.*

A bukaresti agrárkonferencia.

Oktober hó 18-án kezdődött meg Bukarestben Lengyelország, Lettország, Románia, Jugoszlávia és Magyarország negyedik agrárértekezlete. Magyarországot *Nickl* Alfréd képviselte a tanácskozáson. A konferencia öt bizottságot választott, még pedig a földhítel kérdések, a mezőgazdasági termékek kereskedelmének kihazsnálását, a nemzetközi állategészségügyi egyezmény előkészítését

és a kereskedelmi politikát tanulmányozó bizottságokat. Az értekezlet tanácskozását október hó 20-án fejezték be. Az elért eredményekről lapunk zártakor még nem érkezett jelentés.

Helyzetjelentés a mezőgazdaságról.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara a vidéki kamarák legujabb adatai alapján tömör, de jól áttekinthető képet rajzol a magyar mezőgazdaság pillanatnyi helyzetéről. Azzal kezd, hogy a gazdálkodás minden bajának oka a termények rendkívül alacsony ára, amiből a termelés magas költségei, adók, hitelkamatok stb. nem fedezhetők. A termelés egyensúlyát csak kölcsönökkel lehet fenntartani, aminek következtében az eladósodás folyton növekszik. A pénztelenség miatt visszaesés van a termelés kulturájában, rendkívül lecsökkent a műtrágyafogyasztás, a termelésnek jobb vetőmagvakkal való fejlesztése, a csávázószeres s növényi betegségek ellenszereinek használata. A ruházati dolgokban való lerongyolódás, mondhatni, általános. Oka mindennek az az aránytalanság, amit a mezőgazdasági termények ára egyebekhez viszonyítva felidézett. Az átlagosan 10—13 százalékos vidéki mezőgazdasági hitelkamatok mellett még mindig érkeznek jelentések 14—15 százalékos kamatról. A földszerzés megakadt, inkább kiscgazdák egymásközötti adásvételére szorítkozik a jövedelmességhez képest elég magas árakon. Kisbirtokok holdankint 1000 P körüli áron kerülnek eladásra. A buzában kötött bérletek ára sem mutat csökkenést, amit a buza alacsony ára indokol. A gabonajegy megkönnyítette az adófizetést, *ámbar a felgyült hátralekokra nem volt elegendő s nem vette le a gazdákról a közadótartozások terheit.* Rendkívüli zavarokat okoz, hogy az ipari szükségletek árai semmiben sem követik az általános mezőgazdasági árcsökkenést. Zavarja ez a termelésben a munkafeltételeket, *különösen súlyos helyzetbe hozza a részes munkásokat és az illetményeiket természetben élvező gazdasági családokat, de sınılyi ezt a termelők egész rétege.* Éppen ezért mind nagyobb teret hódít a napszámosmunka 2—3 pengős bér mellett, ami viszont kevesebb munkás alkalmazására kényeszeríti a birtokosokat. Növekedő tejtermelésről jelentenek mindenünnen, *ámbar az alacsony tejárak miatt általános a panasz.* Az állattenyésztést talán legkevésbé sújtotta az árzuhanás, ami némileg könnyíti a gazdák helyzetét, éppen úgy, mint a csemegeszőlő értékesítése.

Halálos ítélet a nagyrévi arzénporban.

A szolnoki törvényszék a nagyrévi arzénmérgező aszszonyok bűnperében október hó 18-án hozott ítéletet, mely szerint a bíróság özvegy *Takács* Lajosné kétrendbeli gyilkosság büntette, egyrendbeli felbujtás és gyilkosság kísérlete miatt *kötélalálti halálra ítélte.* *Takács* Lajosné a vád szerint, még 1910-ben Nagyréven, arzéntartalmu mérgeggel kevert levesssel ölte meg a férjét. Özvegy *Reha* Mihályné a törvényszék hasonlóképpen férje meggyilkolásával vádolta. *Rehánét* a törvényszék *életfogytiglami fegyházra ítélte.* Özvegy *Pápai* Ferencné, aki a vádirat szerint lúgkoldattal itatta meg apósát, *tizenöt évi fegyházra kapott.* *Fazekas* Mária bábaasszony ellen az volt a vád, hogy *Cser* Istvánné fiát mérgezte meg arzénnel. A bíróság ezért *Fazekas* Máriaat *tíz évi fegyházra ítélte.* *Cser* Istvánné, aki kislfiát mérgezett kockacukorral etette meg, *nyolc évi fegyházbüntetést* kapott. *Nagy* Károlyné, született *Pápai* Eszter, negyvenegy éves asszony, akit a törvényszék első férjének, *Kécskei Takács* Lajosnak megmérgezésével vádolt, *öt évi fegyházbüntetést* kapott. A törvényszék a mérgezéssel vádolt *Bodnár* Lajosné, kellő bizonyíték hiányában felmentette. A vádlottak közül csupán *Cser Lajosné ismerte be bűnét.*

161 borsodmegyei községben 75 százalékos adóhátralék van.

Miskolcon, a borsod-gömöri vármegyezházán, a közigazgatási bizottság ülést tartott, amelyen Szabó József miniszteri tanácsos bejelentette, hogy a vármegye lakossága közel kétharmad részét pengő adóral tartozik, vagyis az esedékes adóhátralék a kiszabott adó 64 százalékára rug. 161 olyan községe van a vármegyenek, amelyben az adóhátralék a 75 százalékot meghaladja; éppen ezért a közigazgatási bizottság a pénzügyigazgató előterjesztésére 161 község elöljáróságára nézve megállapította a vagyoni felelősséget. A pénzügyigazgató azonban megnyugtatta a közigazgatási bizottságot, hogy mint eddig, úgy a jövőben sem fog élni a vagyoni felelősség megállapításával, mert egyéb utamon próbál a jegyzőkkel együtt úgy együtt működni, hogy az adó behajtása terén zökkenők ne álljanak be.

A vármegyei községülésen Csepella Lajos mezőkövesdi apátkanonok napirend előtt szóváltette a megveszerte árethető nagy gazdasági válságot és azt javasolta, hogy a község hatálmazza fel a községi képviselőtestületeket az inségadó kivetésére, beszédére s a jóváhagyás nélkül való felhasználására, valamint a társadalom végigkoldulására. Borbély-Maczkó Emil főispán azzal egészítette ki a mezőkövesdi apátkanonok felszólalását, hogy a legközelebbi időben belülről összehívja a megye inségbizottságát,

amelyben a társadalom minden rétege helyet kap és amely bizottság permanenciában fog maradni.

Kuu András gazdasági főtanácsos arra mutatott rá, hogy a községekben és falvakban szaporodnak az árverések és a régrehajások. Az árverések éppen a néhány évvel ezelőt történt traktorvásárlásokkal vannak kapcsolatban. A kisgazdákra oktrojált traktorokat vásárolják vissza a gyárak, úgyhogy ezek az árverések nemcsak a mai, hanem a jövő nemzedéket is anyagi megsemmisüléssel fenyegetik.

Juhász Lajos községi főjegyző a jegyzői kar anyagi válságára hívta fel a figyelmet. Borsod-Gömör vármegye jegyzői kara nem tud hozzájutni a megérdemelt fizetéséhez. Még szeptember hónapja sem kapta meg minden jegyző az illetményét, októberi illetményét pedig egyetlen jegyző sem vehette még fel. Ez a helyzet erkölcsi válságra sodorja a jegyzői kart.

Bónis Aladár alispán kijelentette, hogy a jegyzői fizetések késedelmes folyósításának az a magyarázata, hogy a jegyzői fizetési alapnak 729 ezer pengő hátralékos követelése van. A helyigminiszter rövidesen rendelkezésre bocsátja kölcsön formájában a vármegyenek azt az összeget, amely biztosítani fogja a jegyzői illetmények pontos folyósítását.

Kisgazda-gyűlés volt Békésen.

A mezőberényi kisgazdák kezdeményezésére október hó 12-én, vasárnap, népgyűlés volt Békésen. Megyeri Sándor békéscsúdvári földbirtokos nyitotta meg a gyűlést és a kormány, valamint a hatóságok iránti tiszteletre figyelmeztetve a hallgatóságot és a szónokokat, a gyűlés elnöklésére Bartolf Márton mezőberényi kisgazdát kérte fel.

Bartolf Márton elnöki megnyitójában azt javasolta, hogy a gyűlés közönsége táviratilag üdvözölje a Kormányzó Urat és nagyatádi Szabó István özevegét. Majd bejelentette, hogy Sziij Bálint felsőházi tagot, a gyűlés vezérszónokát baleset érte és így beszédét írásban küldte el, amelynek felolvasására Vargha Árpád gyógyszerész kérte fel.

Vargha Árpád erre felolvasta Sziij Bálint levelét, amelyben Sziij Bálint azt nehezményezi, hogy az Egységspártban kevés a született kisgazda, mert ezek kibukáltak a választásokon. Azt kívánja, hogy a legközelebbi általános képviselői választáson minél több kisgazda kapjon ismét mandátumot és ezért szervezkedésre hívja fel a kisgazdatársadalmat. A földmunkásságot figyelmezteti, hogy legyenek óvatosak és ne higgyenek a szocialistáknak, akiknek hatalomrajutása ismét a kommunizmust hozná az ország nyakára.

Nagy Ferenc bísei kisgazda, a Baranya vármegyei kisgazdapárt alelnöke, a következő felszólaló, aki a várost arra figyelmeztette, hogy ne nézzék bizalmatlanul a kisgazdákat. Az a cél, hogy a falusi társadalom is fel-

emelkedjék arra a színvonalra, amelyen a város van. A kormányzatnak csak az lehet a politikája, hogy a gazdasági élet tengelyévé a mezőgazdaságot állítsa be. Nem zúgolódik a falusi nép még a tizenkét pengős buzaárak ellen sem, ha az iparcikkek árai is ehhez igazodnak. A földmunkásságnak meg kell adni a lehetőséget, hogy kisgazdák legyenek belőlük.

Filó Sámuel a mezőberényi földmunkások nevében üdvözli a gyűlést. Tildy Zoltán a napipolitikával foglalkozott és a titkos választójog szükségességét hangoztatta. Ezután Bartolf Márton javaslatára megválasztották az újonnan alakult Független Kisgazda Földmunkás Polgári Párt című párt tisztikarát, majd Béli Lajos, Gödény Ferenc dr., Sándor István, Chikán Kálmán, Huhn Gyula, Juhász János és Kiss M. Lajos felszólalása után a gyűlés véget ért.

Itt említjük meg, hogy Hegymegi Kis Pál országgyűlési képviselő, a kisebbségi liberális Rassay-Sándor Pál-féle párt tagja, október hó 19-én, vasárnap gyűlést hirdetett Debrecenben, melyen a Sziij Bálint-Tildy Zoltán-féle kisgazdamozgalom kiküldöttjei is résztvettek. Tildy Zoltán beszédében a legélesebben kikelt az októberi forradalom levitézlett politikusi ellen és óva intette a falusi népet az októbristák és a vörös rongyot lobogatók nemzetpusztító politikájáról. Nagy Ferenc bísei kisgazda a mezőgazdaság válságos helyzetével foglalkozott. Felszólalt még Kertész János debreceni kisgazda, de a szónokok hosszú sora más, a gazdatársadalommal nem rokonszenvenző társadalmi rétegekből került ki.

Veszprémmegyei földbirtokosok olcsó kenyereit akarnak felhozni a fővárosba.

A buza ára több, mint ötven százalékkal esett vissza két év alatt, a kenyér ára mégis alig öt százalékkal esett. A tejért 8—12 fillért kap a gazda, de a budapesti ember 38—40 fillért fizet érte. Husz-huszonöt fillért sem lehet elérni a borért (amelynek legalább 40 fillérbe kerül a termelése), a pesti vendéglőkben még sem lehet másfél pengőn alul bort kapni. 70—80 fillért kap a gazda azért a marháért, amiért a fővárosi fogyasztó két és fél pengőt fizet. Hol itt a baj? Mit kellene tenni?

Harsányi Géza, Lukács Pál és a Wágner-fivérek — veszprémmegyei, kövesgyűrűsztatí földbirtokosok — meg-

adták rá a feleletet: a gazdának el kell juttatni termelvényeit közvetlenül a fogyasztóhoz!

* Varsányiék ezt mondják:

— Nem igaz az, hogy nem lehet olcsóbban adni a kenyeret. Majd mi, gyakorlati gazdák megmutatjuk, hogy nemcsak a búzát tudjuk kitermelni az anyaföldből, hanem meg is tudjuk belőle sütni a kenyeret. Jobbat, ízletesebbet, mint a pesti pékek — mert mi nem vesszük ki a liszt elejét a kenyérből — és amellet, hogy megtaláljuk a számításunkat, még sokkal olcsóbban is adjuk azt a pesti népek, mint a pékek!

— A hihetetlenül nehéz gazdálkodási viszonyok érlelték meg bennünk a gondolatot, hogy legyűrjük a lehetőséget is: közvetlen összeköttetést létesítsünk a fogyasztóközönséggel.

— Gabonánk van; malmunk is van. Erdeinkben kivágvá a fa, ami a péküzemhez szükséges. Teherautóink rendelkezésünkre állanak. Hát ha Amerikában boldogulhat a farmer, miért ne vihessük el mi is terményeinket a főváros népéhez?

A rendkívül érdekes elgondolásnak az az alapja, hogy a politika teljes kikapcsolásával akarják a termelő gazdát

a fogyasztóval összehozni. Ezrével érkeznek levelek hozzájuk a gazdáktól, akik mind-mind bejelentik csatlakozásukat terméseitekkel. Máris 160 vagon buza és napi 60 mázsa kenyértelzés van biztosítva.

Varsányi Géza — az egyik fivér — az elmúlt héten hosszabb tárgyalást folytatott Kállay Miklós kereskedelmi államtitkárral, aki szintén meleg érdeklődéssel kíséri az akciót. A keretek kiépítésével hamarosan elkészülnek és aztán megindítják a termelést.

A gazdáknak és a fővárosi fogyasztóközönségnek egyaránt szüksége van arra, hogy a „gazdakenyér“ mihamarabb megjelenjen a pesti piacon!

Mit mond a Gyümölcseszszeszforgalmi rt.?

A szőlősgazdák balatonfüredi kongresszusán, a kápolnai gazdagvülésen, az OMGE egyik ülésén és az Egységspárt agrárblokkjának több értekezletén súlyos kifogások merültek fel az Országos Gyümölcseszszeszforgalmi rt. működése ellen. Egyfelől az elhangzott, másfelől a hozzánk közvetlenül beérkezett panaszok alapján szükségesnek tartottuk, hogy a Vasárnap 41-ik számának Tegye a kormány szabadú a gyümölcseszszeszforgalmát című cikkében tájékoztassuk olvasóinkat e nagyjelentőségű kérdés állásáról. Ezt követően mult heti, 42-ik számunkban a fenti cím alatt egy szőlősgazda levelét közöltük.

Mindkét cikkünk a kis gyümölcs- és szőlőtermelők álláspontját ismertette és a kistermelők által rendelkezésünkre bocsátott adatok alapján íródott. Velük szemben áll, természetesen, a Gyümölcseszszeszforgalmi rt. álláspontja. Mi ez az álláspont? Milyen érveket sorakoztat fel a részvénytársaság a maga igazolására? Ezek a kérdések természetesen számos nézőpontból élénk érdeklődésre tarthatnak számot és kétségtelenül hozzájárulnak a kistermelők és a részvénytársaság közt dúló harc tisztázásához.

Kérdést intéztünk tehát a Gyümölcseszszeszforgalmi rt. igazgatóságához, ahonnan a részvénytársaság álláspontjára nézve a következő felvilágosítást kaptuk:

A Gyümölcseszszeszforgalmi az áresést akadályozza meg.

— Az utóbbi években a pálinkafogyasztás állandóan csökkent. A pálinkát fogyasztó munkások és napszámosok keresete a megélhetésre szükséges, ebből nem telik pálinkára s míg a fogyasztás állandóan csökken, ezzel szemben a gyümölcseszszeszforgalmi álláspontja emelkedik, mert — különösen a két utolsó évben — nagy bortermetés volt és ennek következtében törkölypálinkát is többet termeltek, mint amennyit a piacon el lehetett volna adni. A felesleg szabadforgalom mellett a piacon további nagy ártományosulást idézett volna elő, ennek megakadályozása végett hívta életre a pénzügyi kormány az „Országos Gyümölcseszszeszforgalmi Részvénytársaság”-ot.

— Ennek a központi szervnek rendeltetése az árszabályozás. Miként felel meg ennek? A forgalomból kivonja a termelt gyümölcseszszeszforgalmi adókat, hogy ezáltal a szőlősgazdák kitermelte pálinkájukat könnyebben tudják értékesíteni. (A társaság raktáraiban ma is több ezer hektoliter pálinka van elraktározva.) Ha az elmúlt termelési évben ez a mennyiség is piacra került volna, ugyanolyan elértéktelenedés, áresés következett volna be a pálin-

kában, mint amilyen a búzánál és egyéb mezőgazdasági terményeknél.

— A központi szerv másik feladata, hogy a szeszfőzde-állalkozók és szőlősgazdák által eladott pálinkák legalacsonyabb árát egységesen meghatározza, amely árnál olcsóbban az italmérnök vásárolnia nem szabad, mert különben jövőéki kihágást követ el és a pénzbüntetésen kívül italmérési engedélye elvonandó.

— A társaság a szőlősgazdák gyümölcspálinkáinak közvetlen eladására feljogosító utalványokat egyszerű levelezéslapon való bejelentésre és a bizományi jutalék lefizetése ellenében azonnal kiadja. Az eladás nincs korlátozott időhöz kötve. Jogában van az illető szőlősgazdának utalvány alapján pálinkát bármikor eladni. Teljesen téves állítás az, mintha az elért többletnek a fele a részvénytársaságé lenne, mivel az teljes egészében a pálinka tulajdonosát illeti. A bizományi jutalék a központi szerv ügyviteli költségeinek fedezésére szolgál, beleértve a raktárakban tárolt pálinkák kezelése, a raktárak bérleti díjai stb. címen felmerülő költségeket.

— Az Országos Gyümölcseszszeszforgalmi Részvénytársaság a hozzá értékesítésre bejelentett pálinkákra még az értékesítés előtt előlegkölösönt folyósít, amit természetesen váltóval kell fedezni. A társaság a mult évben körülbelül 1,600,000 pengő előlegkölösönt folyósított és a hitelnyújtó pénztintézett — bankszékhelyek megfelelően — csak váltófedezet mellett volt módjában ezt az összeget folyósítani. A kamat utólagosan felszámított 8 százalékos, ami a mai viszonyok között igen olcsó és ez a kamatfeher is állandóan csökken azáltal, hogy az eladott szeszek vételárából befolyó összeg havonta szétosztatik a szesz tulajdonosok között és az ügymódon őket megillető járandóságukkal az előlegkölösön önmagától nyer törlesztést. A fedezeti váltót nem kell megújítani az előlegkölösönt igénybevevőknek, csak egyszer kell adnia s mielőtt ez az eladott szeszek vételárából kiegyenlítették, az illető visszakapja.

— Az Országos Gyümölcseszszeszforgalmi Részvénytársaság a szeszfőzdeket megillető pálinkaárakból semmiféle nyereséget nem. Az elért árak a szeszfőzdeállalkozókat és termelőket illetik meg teljes egészükben és az években különböző alapok mellett értékesített pálinkák átlaga képezi az évi elszámolás alapját. A társaság működését a pénzügyi, földmívelésügyi és kereskedelmiügyi minisztériumok kiküldöttjei ellenőrzik, akik a hetenként tartott végrehajtóbizottsági üléseken gyakorolják ezen jogukat.

Nem lesz vevő az országban termelt szeszre!

— Az idei termelési évben körülbelül 5—5.5 millió hektoliter bor termelt, amelynek törkölyből 35—40,000 hektoliter törkölypálinka kifőzésre lehet számítani. A bor értékesítésénél a nehézség már jelentkezik, a rossz fogyasztási viszonyok mellett a kereskedelem csak azonnali szükségletét vásárolja be és így az árak nemhogy javulnának, hanem a nagy kínalat következtében hanyatló irányzatot mutatnak. Az idei termelési évben tehát nagy borfeleslegünk van. Számolni kell azzal, hogy nagyobb mennyiségek fognak a jövő szüretkor is a pincékben eladatlannul tárolni. Az olcsó borárak következtében tehát a pálinka helyett az olcsó bor lesz fogyasztóképes és a pálinkafogyasztás az addiginél jóval nagyobb mennyiségben fog csökkenni. Teljesen lehetetlen tehát, hogy az idei termelési évben az egész törkölymennyiség verőre találjon, annál kevésbé, mert számolni kell az olcsó borból készült borpárlattal is. Végeredményben igen nagy szeszterménység fogja a piacot telíteni, aminek kárait csakis központi értékesítéssel és az ezzel járó árszabályozással lehet elhárítani.

Baromfitömőkészüléket

már 7.20 fillérért kaphat frankó szállítva és egy perc alatt tömhet libát fulladás mentesen.

Kényelmes munka és nem törli jószágát.

Kérje az egyes számú árjegyzéket.

Cím: Kugler Sándor, Makó

— A központi értékesítő és árszabályozó szervezet megszűntetése tehát mérhetetlen károkkal járna, mert a fogyasztás javulásait ez nem segítené elő, sőt, a minden oldalról jelentkező kintul az eladási árakat az előállítási költségek alá szorítaná le. Egyetlen szőlősgazdának sem lehet az az érdeke, hogy a pálinkán elvessze a pénzét, már pedig a forgalomnak szabaddá tétele mellett ez következik be. A központi szervnek módjában van a termelt pálinkafeleslegeket a forgalomból kivonni, a következő évre elraktározni s ezáltal a piacot tehermentesíteni. A saját érdeke ellen vétkezik tehát minden szőlősgazda, aki *jel-szavaktól félrevezetve, a gyümölcsesszszforgalom szabaddátételt hirdeti, annál is inkább, mert azok a feleslegek, amelyek a rész-pénztársaság raktáraiban fekszenének, a piacon jelentkeznek és az árakat lerombolják.* A pénzügyi kormányzat rendelkezése éppen a bekövetkező események megelőzésére történt. Ez nem politikai, hanem súlyos gazdasági kérdés, mert a pálinkánál is eljutottunk ahhoz a gazdasági állapothoz, hogy van nagy pálinkatermelésünk és nem tudjuk csak racionális (észszerű) beavatkozás mellett értékesíteni.

— Az elmondottakból minden elfogulatlan szőlősgazda láthatja, hogy az Országos Gyümölcsesszszforgalmi Részvénysaság nem kártel, hanem a szeszifőde vállalkozók és szőlősgazdák érdekében megbízott, a forgalmat szabályozó központi értékesítő, altrista szerv. A szőlősgazdatársadalomnak saját érdeke, hogy ennek a szervnek működését elősegítse.

— Azok a panaszok, melyek az egyes érdekeltek részéről elhangzottak, megritítás tárgyát képezik, egyhogy ezeknek orrolása folyamatosan van.

MEZŐGAZDASÁG

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A surló) irtása.

Irtá: Villax Ödön.

A szántón, legelőn, de még inkább a réten a surló-fajták egyike a legveszedelmesebb gyomnövényeknek. E gyomok nemcsak azért károsak, mert az értékesebb növények elöl elvonják a táplálóanyagokat, azokat beárnyékolják stb., hanem azért is, mert azok egyik-másik fajtája az állatokra mérgező hatású. Ez a mérgező hatás az állatok izgatottságában, ijedőségében, eszméletlenségében, benuulásban stb. nyilvánulhat. Bár az állatok nem szívesen, esetleg egyáltalán nem fogyasztják az ilyen gyomokkal kevert takarmányt, miért is a mérgező esete aránylag ritka, de azért mégis kellő óvatossággal járjunk el, mert az olyan állat, amelyik a békarokkás szénán kívül egyebet nem kap, sokszor ráfanyarodik a békarokkára is.

A békarokka-vány surlófajok — ezek közül is főként a mocsári surló — elsősorban a szarvasmarhára mérgező, a lóra kevésbé. A lóra különösen mérgező surlófajok hazánkban nem igen fordulnak elő. A juh — mondhatnók — egyáltalán nem érzékeny iránta. Ezért a békarokkás szénát legjobb a juhokkal feletetni.

A surlót a gazdának minden körülmények között irtani kell. Ez az irtás a leggyökeresebben a talajvízszintjének süllyesztésével (árkolás, alagsóvezés) hajtható végre. A surlófajok ugyanis szeretik a nedvebb helyet s mihelyt a területet szárazabbá tesszük, azok többnyire kipusztulnak. Ha azonban a talajvíz süllyesztése, akár annak költséges volta, akár pedig egyéb okokból nem volna helyénvaló, jó eredménnyel írthatjuk a surlót a szántón a gyakori szántással, a réten és legelőn pedig mésznitrogénezéssel.

A surlónak a talajban 20—200 cm. mélyen, a talaj felszínével párhuzamosan haladó hosszú, tarackszerű gyökere, úgynevezett tőkéje, gyöktörzse van. Ezekből a gyökerekből tör elő a surló földfeletti része, úgy, hogy egy gyökértörzs sokszor igen sok növényt nevelhet. Ha azonban a gyakori szántásokkal a földfeletti részt foly-

* Más néven békarokka, kannamosó, macskafarok, békaláb, bábaguzsoly, ördögokka, farkfü, fentő, zsonga, stb.

Rheumás! ? . . .

Még ma rendelje meg a **CZAKÓ**-féle törvényesen védett és engedélyezett

JUNÓ-SZESZ ÉS KENŐCS

orvosilag kipróbált háziszereket, amelyet rheuma, csusz, ischiás, zsába és köszvénynél; megfázás vagy megerőltetésből eredő fájdalomknál bámulatos gyorsan és eredményesen használnak. Egy adag elegendő, melynek együttes ára P 11.— használati utasítással. Szétküldés postai utánvétellel.

Isteni Gondviselés Gyógyszertár,
Budapest, VI., Király-utca 88 B szám.

tonosan elpusztítjuk, akkor a gyöktörzs is kipusztul, mert nem lesz földfeletti része, ami táplálja. Ily módon lassan, de biztosan megszabadítjuk a szántót e veszélyes gyomtól.

De a legelőn és réten nem szánthatunk; fogas sem tépi ki, ezt az erős száru növényt. Ha kibökődne, az csakhamar újra kihajtana. Nagyon mélyen ugyanis nem bökődhetünk. Így sosem lennénk készen a bökődéssel. Ezért a leghelyesebben akkor járunk el, ha összeszedjük a ház gyerekhadát, mindegyik gyerek kezébe adunk mésznitrogénnel telt dobozt (pl. cigarettahüvelyskatulyát) s egy evőkanalat, vagy más alkalmatosságot s kimegyünk a gyerekekkel a rétre s a rétet pásztánként végigjárva, mindegyik békarokka tövére egy kanál mésznitrogént szórunk. Ez az egyébként értékes műtrágya a békarokkát az első nagyobb harmat vagy eső után gyökerestül kipusztítja. A munka könnyen megy, mert a réten a surló szét-szórva fordul elő s már messziről felismerhető. Kevés mésznitrogén kell hozzá s így az irtás holdankint alig kerül pár pengőbe. Arra azonban figyeljünk, hogy mindig leguggolva s a tő közé egy kupacba adjuk a trágyát, nehogy az széthulljon, vagy a szél elvigye. A gyerekek kézzel ne nyuljanak a műtrágyához, s különösen vigyázniuk, hogy a szemükbe ne menjen. Legjobb a munkát szélcsendes időben elvégezni.

Apró jó tanácsok.

A sortrágyázásként alkalmazott műtrágyázásnál a kombinált vető- és sortrágyázógépet használva elegendő, a szórva adott műtrágyamennyiségnek fele is. Így eljárva biztosíthatjuk a természetbőletet s csak fele költséggünk van a műtrágyára, tehát inkább remélhető, hogy még alacsonyabb gabonárak mellett is kifizetheti magát a műtrágyázás. Ezt az Országos Növénytermesztési Kísérleti Állomás igen sok kísérleti adata igazolja.

A tőköt, mint romlásra különösen hajlamos takarmányt, minél előbb, még a répaetetés megkezdése előtt kell megetetni. A tőköt szívesen eszi a szarvasmarha, a sertés és a ló. Mindazáltal fejős tehéneknek ne adjuk, mert ez a tejelésre kedvezőtlen hatású.

A tejárak rohamos esése következtében csak a legbővebben tejelő tehéneket érdemes megtartani, de ezeket azután okszerűen kell takarmányozni. A bőséges takarmányozás helyénvaló itt, melyről csak akkor kell lemondanunk, ha egy liter tej nem értékesíthető annyért se, mint amennyibe ennek előállításához szükséges fél kilogramm abrak kerül. Inkább kevesebb, de jó tehénet tartunk s ezeket tápláljuk bőségesen.

A felbugatott mangalica kocák a répa- és burgonyatárlokön abrak etetése nélkül is megélnék. Ha ez a legelő elfogy, a vemhes mangalica kocákkal naponta félkilogramm abrak etetendő. Az angol kocáknak a vemhesség elején is kijár 1.5—1.8 kg. abrak. A vemhesség utolsó három hetében emeljük fel az abrakadagot 2—2.5 kilogrammra. Leállítás után pedig etessünk annyiszor félkilogramm abrakkeveréket, mint ahány malacot az illető koca felnevel.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG GAZDATÁRSADALMI HIREK

Megfestik a minőségileg gyenge külföldi vetőmagvakat.

A hivatalos lapban kormányrendelet jelent meg, amely szerint a külföldről behozott lucerna és lóhere vetőmagvakat még vámkézelés előtt a vetőmagvizsgáló állomás vizsgálata alá kell bocsátani. Ha a vizsgálat azt állapítja meg, hogy a vetőmag minőségénél fogva a természetére a hazai vetőmagvaknál kevésbé alkalmas, akkor *figyelmeztetik a magyarországi rendelt, hogy veszélyére a magszállítványt megfestik.* A festést a vetőmagvizsgáló állomás végzi.

Állatdíjazás Csurgón.

A Somogy megyei Gazdasági Egyesület a vármegyei gazdasági felügyelőséggel és az Alsódanántúli Szarvasmarhatenyésztő Egyesületek Szövetségével karöltve Csurgón állatdíjazást rendezett, amelyen a jelentékeny felhajtás következtében igen értékes példányok kerültek díjazásra. Első díjat nyertek: Csepregi István, Nagy Mihály, Berkes József, Gerecsér István, Kiss István, Alsóki András és Raskó József csurgói szarvasmarhatenyésztő kisgazdák.

Burgonyaszállítási kedvezmény a jugoszláv vasutakon.

A burgonyakivitel sikerének egyik feltétele, hogy a külföldre irányított küldemények vasuti költsége olyan legyen, amit az az áru megbir. Eppen ezért fontos, hogy az export-burgonyaszállítványok számára megfelelő kedvezéses díjtételek álljanak rendelkezésre. Különösen fontos ez például a jugoszláv vasutakon, mert a magyar burgonyaküldemények ezeken a vonalakon mennek elsősorban az olasz, bolgár és a görög piacokra. A múlt értékesítési kampányban a jugoszláv vasutak adtak a magyar burgonyaszállítványok számára kedvezéses tranzitárfutót. A Mezőgazdasági Exportintézetnek közbenjárására ezeket a díjtételeket a jugoszláv vasutak vezető-sége a most kezdődő kampány tartamára is biztosította a tranzitburgonyaszállítványok számára.

A magyar zsir- és szalonnakivitel emelkedése.

A Mezőgazdasági Exportintézet közlése szerint a magyar zsir-kivétel az előző esztendővel szemben lényeges emelkedést tüntet fel. Amíg 1929-ben összesen csak 12,985 métermáza zsirt vittünk ki, addig a folyó év első kilenc hónapjában már ennek közel kétszeresét, 23,113 métermáza zsirt exportáltunk. Szeptember havi zsir-kivételünk 3168 métermázásra rug, október első felében pedig körülbelül 2382 métermáza a kivétel. A szalonnánál szintén emelkedés mutatkozik a kivételben. A múlt évi 21,580 métermázásával szemben e folyó évben eddig 28,112 métermázát, szeptember hónapban 4304 métermázát, október első felében pedig 3313 métermázát exportáltunk.

Huszonöt éves a Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet.

A Rómában székelő Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet október hó 14-én ünnepelte fennállásának huszonöt éves évfordulóját. A díszes ünnepségen Viktor Emánuel olasz király is megjelent s Mussolini miniszterelnök hatalmas beszédében emlékezett meg az intézet negyedszázados jubileumának jelentőségéről. Mussolini beszéde után a Népszövetség, továbbá Bulgária, Lengyelország, Németország és Anglia kiküldöttéi szóltak fel. Az erbe földművelésügyi miniszter a jubileumon megjelent előkelőségek tiszteletére díszvédet adott, amelyen Magyarország részéről Prónay György báró földművelésügyi államtitkár jelent meg. A díszvédet után a Mezőgazdasági Intézet tagjai Prónay György bárót a Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet atyjául kiválóan választották meg. Prónay György báró államtitkár ez alkalommal beszédet mondott, amelyben rámutatott arra, hogy a háború utáni évek során kialakult nehéz mezőgazdasági helyzetet csak nemzetközi megsegítéssel lehet segíteni. A magyar kiküldött beszédét élénk tetszéssel fogadta a megjelent előkelő közönség.

Kender és len fonását

legelőssébb árt vállálja a

Hirdi kenderfonógár Pécs mellett.

Kérjen árjegyzéket!

Bús szívem királya.

*Szívemnek királya,
Halvány Rózsaszál,
Gondolj-e még rám,
Vagy elfeledtél már?*

*Emlékszel-e még
Arra a szép estére,
Amikor séláttunk
A nagyerdő szelén?*

*Mikor csókoltam
Hőfőhöz kezed s
Visszafajított könnyem
Titkon megeredt.*

*Szép volt ez az este,
Csak te voltál szebb nála:
Halvány rózsaszál,
Bús szívem királya!*

Beküldte: Ifj. BELEZNAV ANDRÁS (Egerszólát.)

Népszámlálás lesz januárban. A kormány a napokban adta ki az 1930. évi népszámlálásra vonatkozó rendeletét, amely szerint az általános népszámlálást, valamint a lakás céljára szolgáló épületek, továbbá az önálló iparosok és kereskedők összeírását 1931. január elseje és tizedike között éjtik meg. A népszámlálásnál a december harmincegyediké és január elseje közti éjféli időpontjában létező állapotot veszik alapul. A népszámlálás végrehajtására a rendelet értelmében számláló biztosokat alkalmaznak. Ilyen biztosok lehetnek tanítók, tanárok, lelkészek, nyugdíjazott állami, vármegyei, városi, vagy községi alkalmazottak, tisztviselők, gazdák és rokkant katonák, továbbá gazdatisztek, erdőtisztek, erdészek és felsőbb iskolai tanulók.

József királyi herceg leplezte le a baracska hős emlékművét. Október 12-én délelőtt avatták fel Baracsán a község hősi halottjainak emlékszuobráit. Az emlékmű leplezésén megjelent József királyi herceg, akit az ünnepség színhelyén vitéz Kárpáthy Kamilló lovassági tábornok, a honvédség főparancsnoka, vitéz Kárpáthy Tibor tábornok, vitéz Módy Zoltán tábornok, Széchenyi Viktor gróf főispán, Havranek József alispán és vitéz Magasházy László alezredes fogadták. A királyi herceg magasszárnyalusa beszéddel méltatta az elhunyt hős katonák cselekedeteit, majd leplezte a szuobrot, amelyet rövid beszéd kíséretében Havranek József alispán adott át a községnek.

Munkát kaptak a csongrádi kubikosok. Farkas Béla főispán, közbenjárására a csongrádi kubikosokat az ország több helyén munkára alkalmazták. Csongrádmegyéből az ország minden részébe tömegesen visznek kubikos munkásokat. Az algyői csatorna építésnél, továbbá Hajdúmegyében máris dolgoznak a csongrádiak, a napokban pedig Baranya-megyébe visznek több ezer földmunkást. A szegedi Fehér-tó szabályozásánál is sok földmunkást alkalmaztak, ami által a csongrádi munkanélküliek száma negyedére csökkent.

Hogyan takarékoskodik a kis herceglány? Erzsébet királyi hercegnőt, a yorki hercegi pár négy éves leánykáját, szülei takarékosra tanították. A herceg minden szombatban egy darab shillinget (1 pengő 40 fillért) ad a kis hercegnőnek, amit a hercegnő egy perselybe szokott tenni. A yorki herceg azzal biztatta kislányát, hogy ha a persely megtelik, szép ajándékot kap. A napokban a kis hercegnő kijelentette, hogy a pénzsparoriatának új módját találta fel. Megkérte apját, hogy az egyshillingű pénzdarabot félpennykre váltsa föl, amikor is egy shillingért huszonnyolc darab félpennyt kért. A kis hercegnő a pénzét beletette a perselybe, ami által az hamarosan megtelt. Ezután pedig kérte az ajándékot. Az angol király, amikor elmesélték az esetet, kitűnően mulatott unokája pénzügyi tehetségén.

Ha rheumás! Rendeljen azonnal Czako-féle törv. védett Junó-szeszt és kenőst és azonnal meggyógyul. Sok köszönő és elismerőlevél igazolja kitűnő hatású eredményét. Megrendelő hely: Isteni gondviselés gyógyszertár, Budapest, VI., Király-utca 88/B. szám.

Könyvtárt adott a földmivelésügyi miniszter a kunszentmiklósi polgári körnek. Mayer János földmivelésügyi miniszter Héjjas Iván országgyűlési képviselő kérésére a kunszentmiklósi Polgári Kör részére százhusz kötetből álló gazdasági népkönyvtárat adományozott.

Nagyszabású katolikus nap és Szent Imre-ünnep Körmen- den. Körmenő lakossága október 11-én, szombaton és október 12-én, vasárnap nagyszabású katolikus nap keretében ünne- pelte Szent Imre herceg emlékeztétét. Október 11-én este fá- klyás menettel kezdődött az ünnepség s a körmenetben Szent Imre herceg szobrát az újonnan épült katolikus kulturház ter- mébe vitték. Másnap reggel Mikes János gróf szombathelyi me- gyéspüspök *Batthyány-Strattmann* László herceg kastélyának udvarán tábori misét mondott, amelyen több mint tizezer ember vett részt. Az ünnepi mise után katolikus nagygyűlés volt, amelyen a megnyitót *Fuchs* Ferenc esperes-plébános mondta, majd *Sigray* Antal gróf, a kerület országgyűlési képviselője beszélt. *Czettler* Jenő, a képviselőház alelnöke, történeti adatok- kal bizonyította, hogy *Szent István királyunk valósította meg az első földreformot.* *Haller* István volt miniszter a bolseviz- mus veszedelmeire hívta fel a hallgatóság figyelmét. Végül Mikes János gróf megyéspüspök felszentelte a Szent Imre- kulturházat.

Meghalt Apponyi Sándorné grófnő. Özvegy Apponyi Sándorné grófnő, született *Esterházy* Alexandra grófnő, aki a magyar Nemzeti Múzeum számára hatalmas ado- mányt juttatott, október 15-én, hetvenhárom éves korában elhunyt. Az elhunyt grófnő temetése október 17-én volt, a kormány képviseletében *Klebsberg* Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter jelent meg a temetésen, *Beth- len* István gróf miniszterelnök táviratban fejezte ki rész- vétét az elhunyt rokonának, *Hoyos* Marietta grófnőnek. A miniszterelnök részvétáviratot küldött a grófnő halálával mélyen sujtott Magyar Nemzeti Múzeum címére, *Hóman* Bálint főigazgatónak is.

Iskolaszenteslési ünnepély Nádudvaron. Október hó 12-én volt *Nádudvaron* az államszegélyből épült új községi gazdasági és római katolikus elemi népiskolák felszentelése. Az ünne- pélyen megjelentek: *Petry* Pál dr. és *Tormay* Géza államtit- károk, *Tormay* Cecel írónő, *Tormay* Géza dr.-né, *Apponyi* Antal gróf, *Rásó* István, Hajdu vármegye alispánja, *Ludanyi* Miklós dr., Hajdu vármegye felsőházi tagja, *Zsarkó* Pál dr. miniszteri osztálytanácsos, a Járás és község vezetői és a község lakói. Az ünnepélyt megelőző istentiszteleten *Kardos* Iona opera- énekesnő szerepelt kiválóan előadott énekszámaival. A jól sike- rült ünnepély színvonalát emelték ugy az ünnepélyen, mint az ezt követő közéletben a megjelent előkelőségek által mondott magas színvonalú beszédek a magyar földmivelés fejlődéséről. Az ünnepély résztvevői megleghango táviratban üdvözölték a magyar kultúra apostolát, *Klebsberg* Kunó gróf kultuszminisztert.

Megrendítő családi tragédia Hajduböszörményben. *Uzonyi* Antal hajduböszörményi földbirtokos fiatal fele- sége a napokban a debreceni klinika szülészeti osztályán életet adott egy egészséges fiúgyermeknek. A *szülés al- kalmával azonban a fiatal anya meghalt, a gyermek sem sokáig élt s rövidesen követte anyját a halálba.* *Uzonyi,* amikor értesült felesége és gyermeke haláláról, *vadász- fegyverével mellbelloste magát.* Az egész családot egyszerre temették el óriási részvét mellett.

Szentendrén leleplezték a kommunizmus vértanújának sir- emlékét. Október hó 12-én az Országos Katolikus Szövetség nagyszabású katolikus napot rendezett Szentendrén, amely al- kalommal felavatták *Kucsera* Ferenc dr. katolikus káplán sir- emlékét, akit a kommunizmus alatt a terroristák kivégeztek. Az emlékmű leleplezésén megjelent *Almásy* László, a képviselőház elnöke, *Hász* István dr. tábori püspök, *Preszly* Elemér főispán és számos közéleti előkelőség. Az ünnepség szentmisével kezdő- dött, majd *Almásy* László emlékeztetett meg a vértanuhalált halt lelkészről, *Hász* Elemér, *Hász* István tábori püspök, *Krüger* Aladár országgyűlési képviselő beszédel után az ünnepség vé- get ért.

Kitüntetett gazda. Mayer János földmivelésügyi miniszter elismerő oklevéllel és pénzjutalommal tüntette ki *Regner* Antal uradalmi gazdát, aki a győrmegegyi *Tét* községhez tartozó pók- várpusztai uradalomban ötven éve teljesít szolgálatot. A kitün- tetést a járás főszolgabírája október 12-én szép ünnepség keretében adta át a gazdának.

A Mária Terézia Rend tagjai Mária Terézia szobránál.

A királynő névnapján a rend tagjai megkoszorúzták a király- nöknek a milleniumi emlékműnél lévő szobrát. Középen *Horthy* Miklós Kormányzó Ur és *József* királyi herceg állanak.

A szeptemberi tüntetők a bíróság előtt. A szept- ember hó 1-én rendezett „tüntető séta” részvevői közül három vádlott állott október hó 17-én a budapesti büntetőtörvényszék elé. *Lindmayer* Béla ügyészségi alelnök vádbeszédében kijelentette, hogy a bűnügy tárgya- lásánál tulajdonképpen két vádlott ül a vádlottak padján, az egyik a bíróság előtt lévő fiatalemberek, a másik pe- dig a lelkiismeretlenül izgató szociáldemokrata párt, amely hajszát indított arra, hogy az emberek lelkében fölkavarja az indulatokat. A szociáldemokrata párt ál- dozatai a bíróság előtt álló fiatalemberek és áldozata a tüntetés alkalmával meghalt ember is. Az első vádlott *Török* Lőránd husz éves tanonc volt, aki a tüntetés alkalmával követ dobálta a villamosokat. A bíróság *Törököt* magánosok elleni erőszak vétsége miatt három hónapra ítélte. A fiatalember könnyek között megnyugod- dott az ítéletben. A második vádlott *Liszka* Károly sütő- segéd cseh állampolgár volt, aki botjával verte be a vil- lamos ablakait. *Liszka* tagadott s a bíróság elegendő bi- zonyíték hiányában felmentette. Az ügyész fellebbezett. A harmadik vádlott *Seres* Miklós földmunkás, azzal vé- dekezett, hogy semmi rendbontást nem követett el. A bíróság *Seres* ügyének tárgyalását november 5-ére ha- lasztotta el.

Budapesten rálóttek egy macedón diákra. Kühnelt-Leddin Ervin macedón egyetemű hallgató, aki jelenleg osztrák állampol- gár, feljelentést tett a budapesti főkapitányságon ismeretlen tettes ellen, aki október hó 17-én Budapesten rálótt, *Kühnelt- Leddin* hosszabb cikksorozatban számolt be egy budapesti napilapban szovjetországi élményeiről és a mai Szerbiáról. Cikkje miatt több fenyegető levelet kapott, amelyben értesítették, hogy *Szerbiáról* írt tudósításait hajgja abba, mert máskülönben megölik. Október hó 17-én éjszaka *Kühnelt* a Dunaparton haza- felé ment, amikor a Vigadó környékén egy ismeretlen ember rálótt. *A golyó a fiatalember kalapját furta keresztül, de őt, szerencsére, nem sebesítette meg.* A rendőrség széleskörű nyomozást indított a magyarbarát macedón diák merénylőjének kézre- kerítésére.

Letartóztattak egy budapesti rendőrkapitányt. *Fekete* László budapesti rendőrkapitányt különféle vissza- élések miatt a rendőrség október hó 16-án letartóztatta. *Fekete* Budapesten a VI. kerületi kapitányságon a bü- nyügyi osztály vezetője volt s ilyen minőségben több visszaélést követett el. Többek között néhány nappal ez- előtt egy rovtomultu ismerősével ellopott egy drága perzsabundát, amelynek árán a tolvajjal megosztott. A rendőrkapitányt azonnal felfüggesztették állásától és őrizetbe vették. Valószínű, hogy még több bűncselekmény kiderül a megtévedt rendőrkapitánnyal kapcsolatban, aki a löverseny-szennvedély áldozata volt.

Dal.

*Kinyitott a rózsza;
Fehér ősi rózsza.
— Gyere babám, édes, kedves,
Szakíts egyet róla.*

*— Nem szakítok róla,
Nem kell nekem rózsza,
Bár tégedet soha, sose
Ismertelek volna.*

*— Elhagytál engemet,
Megcsaltad szívemet.
A búbanat nemsokára
Elemézt engemet.*

Irta: FURKA ANDRÁS (Dévaványa).

Evangélikus közgyűlés Sopronban. Október 17-én tartották meg Sopronban a dunántúli evangélikus egyházkerület közgyűlését, amelynek megnyitóbeszédét Mesterházy Ernő, egyházkerületi felügyelő mondotta. Az évi jelentést Kapi Béla püspök olvasta fel, amelyben megemlékezett arról, hogy az evangélikus egyház a kormány, különösen pedig a vallás- és közoktatásügyi minisztérium részéről megértésre és támogatásra talált. Jánossy Gábor országgyűlési képviselő az evangélikus nagygyűlések megtartását sürgette. A közgyűlés a tárgysorozat vitája közben kiemelte, hogy sürgős intézkedést kér a lelkesek nyomorának megszüntetésére. A közgyűlést a püspök imája fejezte be.

Elhazta kedvese nótáját, majd kiment a temetőbe és agyonlőtte magát az édesanyja sírján. Begreccsics József baresi asztalossegéd még a nyár folyamán otthagya munkaadóját. A segéd hónapok óta kenyérkereset nélkül volt s afeletti bánatában, hogy állás hiányában nem veheti el menyasszonyát, buskomorságba esett. Október hó 12-én a falu korezmájában inni kezdett, majd a cigányokkal elment menyasszonya ablaka alá és ott szerenádot adott. A zene után hazaküldte a cigányokat, kiment a temetőbe s édesanyja sírján revolverrel mellbeütötte magát. Reggel találta meg Begreccsics a temetőből és miután látta, hogy még van benne élet, mentőket hívott, akik beszállították a szerencsétlen embert a pécsi klinikára. Az asztalossegédet azonban már nem lehetett megmenteni, a sok vérvesztéséből következően másnap meghalt.

Pálinkarakár az antialkoholista vezér lakásán. Angol jelentés szerint Emánuel Herricket, az Északamerikai Egyesült Államok Oklahomai kongresszusának volt tagját, aki fanatikus antialkoholista vezér volt, az amerikai bíróság a napokban tiltott szeszgyártás miatt hat havi börtönrre ítélte. A szesztilalmi rendőrség Herricke lakásán szeszgyártó berendezést és óriási pálinkakészletet talált. Érdekes, hogy néhány nappal a leleplezés előtt Herricket szesztilalmi rendőri állásért folyamodott a kormányhoz. Az antialkoholista vezér büniös mesterkedése általános megdöbbenést keltett az Egyesült Államokban.

Vásárolt gyermekkel akarta kibékíteni az urát. Iliá Demeiter tordai (Erdély) gazdálkodó három év óta élt házasságban feleségével, amely idő alatt nem született gyermekük. A férj emiatt elhídegedett feleségétől, mire Iliámé elhatározta, hogy a családi béke kedvéért idegentől gyermeket vásárol. Ötszáz leírt megvette az egyik falusi cselédlány törvénytelen gyermekét és férjével elhitette, hogy az a saját gyermeké. A gyermekvásárlás azonban kiderült és a tordai törvényszék a gazdálkodó feleségét egy esztendő börtönrre, a cselédlányt pedig hat hónapi fogházra ítélte.

Agyonnyomott egy ártatlan embert egy öngyilkos. A new-yorki tőzszenegyedben egy harmincöt emeletes épület tetejéről, öngyilkossági szándékból, az utcára vetette magát egy ismeretlen férfi. Az öngyilkos egy automobilra zuhant, amelyben Korn-döffer Alfréd, ismert amerikai bankár ült. A lezuhanó öngyilkos szörnyethalt, az autóban ülő bankárt pedig a lezuhanó test agyonnyomta.

Meggyulladt az istálló a pipától. Súlyos szerencsétlenség történt Újköcskén, ahol Rózsza László főjegyző tanyáján az istálló a kocsis vigyázatlansága folytán leégett s a kocsis és fia tüzhalt szenvedtek. Tóth László kocsis október 14-én este az istállóban pipára gyújtott, majd az égő pipát zsebbedugta és elaludt. A pipától tüzet fogott a szalma s mire Tóth felébredt már lángban állott az egész épület. Az istállóban aludt Tóth tizenöt éves fia, aki apja szeme láttára égett el. A kocsis nagynehezen kívánszorgott a tüzből, azonban olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy a szolnoki kórházban meghalt.

Tagokat toboroz a Revíziós Liga. A Magyar Revíziós Liga eddig csak testületeket és szervezeteket vett föl tagjai sorába. A Liga vezetősége azonban elérkezettnek látta az időt arra, hogy a magyar társadalom tagjait egyenként is a Liga tagjainak sorába való belépésre szólítsa s ezért módot nyújt mindenkinek a Ligába való belépésre. A Liga ebből a célból névreszóló revíziós pengőket bocsát ki és egy pengő megváltásával annak tulajdonosa a Liga tagjává válik. A revíziós pengőt, melyet Rothermere lord arcképe díszít, a Liga igazolvánnyal rendelkező tagjai juttatták el a nagyközönséghez. A Revíziós Liga a tagtoborzás alkalmával szózatallal fordult a magyarsághoz, amelyben minden magyar embert a békeszerződés revíziójáért indított küzdelemre és a Magyar Revíziós Ligába való belépésre szólít fel.

Három embert megölt, majd öngyilkos lett egy örült. Varsói jelentés szerint október 16-án Czenstochován, a betegségi biztosító intézet hivatalos helyiségében, ismeretlen egyén, revolverrel lövöldözni kezdett és három embert, köztük az intézet felügyelőjét s egyik hivatalnokát meggyilkolta. A merénylő golyó a halálos áldozatokon kívül még másokat is megsebesített. A gyilkos a lövöldözés után agyonlőtte magát. Az orvosok megállapították, hogy az ismeretlen ember örültségében követte el a gyilkosságot.

Huszer pengőt adott Mayer János földmívelésügyi miniszter a nagykorösi gazdaegylet székházára. Mayer János földmívelésügyi miniszter a nagykorösi gazdasági egyesület székházának kibővítésére tizezer pengő államsegélyt és tizezer pengő kamatmentes segélyt utalt ki.

TRÉFÁK

Előrelátás.

- Minden jövőbeli esemény közül azt szeretném a legjobban tudni, hogy hol fogok meghalni.
- És miről volna jó ezt tudnod?
- No, mert oda nem mennék.

Nem tehet róla.

- Orvos: Ki kell jelentenem, hogy a maga köhögése egyáltalában nem tetszik nekem.
- Beteg: Igazán sajnálom doktor ur, de másminnyel nem szolgálhatok.

Miért jó hivatalnok a nős ember?

- Sajnálom, nem alkalmazhatom önt. Egyébként megfelelnék nekem, de én csak nős embereket alkalmazok.
- És miért ragaszkodik ahhoz, hogy alkalmazottai nős emberek legyenek?
- Mert azok korábban jönnek be a hivatalba és nem szívesen olyan nagyon hazamenni.

A kis „jőszivű”.

- No, mi van a házasságoddal? Mikor lesz az esküvő?
- Sajnos, nem lesz belőle semmi.
- Ugyan ne beszélj! Mi történt?
- Tudod, a jövődöbelim ajának az utóbbi időben óriási tőzszevesztései voltak és én amilyen érzékeny bolond vagyok, nem tudtam a szívenre venni, hogy még az egyetlen leányt is elveszítse.

A feles munka.

- Még mindig nem kaptál munkát?
- Tegnap le akart valaki szerződtetni a téli-re, de nem fogadtam el.
- Miért? Keveset ígért?
- Nem, hanem azt akarta, hogy feliből dolgozzam neki.
- Hát hiszen ez nagyon szép ajánlat. És mi lett volna a munka?
- Jeget kellett volna hordani a soroksári Dunától.

Aki legrégebben vár.

- Orvos (kinyitja a rendelő ajtaját és kiugrja a fejét): Ki vár legrégebben, kérem?
- Én! — ugrik oda számlával a kezében a — szabó.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Az aratási szerződéseknél a községi előjárás előtt való kötelező megkötését, melyik törvények írja elő? (Alsó L. I., Somogyváros.) — **Felelet:** Az 1898. évi II. t.-c., II. fejezete szól a gazdasági munkaszerződések megkötéséről. A 8. paragrafus szerinti az aratási munkaszerződés mindig írásban, a községi előjárás előtt, vagy legalább is azokban a járásokban, ahol ez megengedett, az előjárás látatkozása mellett kötéendő meg. Ellenkező esetben a szerződés a közigazgatási hatóság előtt nem érvényesíthető.

Kérdés: 1. Száz darab nemesített gyümölcsfát akarok telepíteni. Melyik állami fajskolából kaphatnék ennyi gyümölcsfát? 2. Solótváros talajban lehet-e rózsakajszál, berzencei szilvát, vagy meggyet és körtét ültetni? (P. I., Csongrád.) — **Felelet:** 1. A földművelésügyi minisztériumhoz forduljon (kértésztí ügyosztály) kedvezményes gyümölcsfák ügyében. Csongrádhoz legközelebb a hódmezővásárhelyi mezőgazdasági szakiskola fajskolája van. 2. Nagyon szikes talajon semmiféle gyümölcsfa se él meg; kevés sziket eltűr a körte, a kajszinbarack és a szilva.

Kérdés: Hol szerezhetek be baromfitömőgépet? (B. J., Sarkad.) — **Felelet:** Lapunkra való hivatkozással forduljon Kugler Sándor baromfitömőgyártó céghez, Makó. Ára szállítással együtt 7 pengő 20 fillér.

Kérdés: Hasznos-e a lucernamagot ősszel vetni? (P. K., Szuh.) — **Felelet:** Lucernát lehet ősszel vetni, még pedig augusztus végén, vagy szeptemberben. A lucerna őszi vetése azonban csak akkor sikerülhet, ha a lucerna jól előkészített, jóerőben levő talajba kerül s ha az ős csapadékos, úgy, hogy a lucerna még a tél beálltáig kellően megerősödhessen. Így a lucerna már az első évben teljes termést adhat.

Kérdés: 1. Igaz-e, hogy öt darab L. pasztilla megöli az embert? 2. Kitagadhatja-e az apa gyermekét az örökségből, ha a gyermek nem a szülő kívánsága szerint házassodik? 3. Hol van Budapesten a román konzulátus? (Hü előfizető, Békéssámsón.) — **Felelet:** 1. A kérdéses pasztillát csak orvosi rendelésre adják; öt pasztillának egyszerre való bevétele halált okozhat. 2. Ez a körülményektől függ. Ha a gyermek rut hálátlan-sággal van szülője iránt, akkor kitagadhatja. 3. VI., Teréz-körút 34. szám alatt.

Kérdés: Érdemes-e homokos, déli fekvésű földbe szamócat, fekete mályvárózsát és szagos meggyfát telepíteni? (T. M., Lendvaujfalu.) — **Felelet:** A kerti (nagyfajta) szamóca értékes gyümölcs, amelyet a városi piacokon jó áron lehet eladni. A mályva és a szagos meggy nagyobb mennyiségben nem szokott elkelni, így nem érdemes termesztani.

Kérdés: Árpámot paddáson tartom s az árpa zsiszikes. Mit tegyek, hogy a zsiszik kipisztuljon az árpából? (K. S., Peresztog.) — **Felelet:** Ha a gabonában zsiszik van, akkor a gabonát meg kell rostálni, olyan szövetű rostálással, amelyen a zsiszik át-hull, de a gabona nem. E munka közben vigyázzunk arra, hogy a bogár a megrostált gabonába ismét vissza ne húzódhasson. A kirostált zsisziket legjobb elégetni, vagy forró vízbe dobni. A megrostált gabonában azonban még mindig visszamarad némi zsiszik, — ettől is meg kell szabadítani a gabonát. A megros-tált és garmadába hányt gabonát rongyokkal, zsákokkal, juh-bőrös bundákkal, len- vagy kenderkéccal betakarjuk, hogy a zavarás miatt menekülő zsiszik ide húzódjék be. Különösen a garmadáknak a fallal érintkező részét takarjuk jól be. Mintegy 7-8 óra múlva a rongyokat, zsákokat, stb. óvatosan kivesszük a magtárból és jól kirázzuk olyan helyen, ahol a kihulló zsiszik összesöpörhető és azután megölhető. A garmada átlapatolása

után e műveletet újból végezzük és azután is még többször megismételjük, míg a gabona teljesen meg nem tisztul. A tiszta gabona azután hetenként már csak egyszer lapátolandó át.

Kérdés: 1. Milyen méreggel lehet elpusztítani az egeret? 2. Miért nem közli a „Vasárnap“ minden második számban a megfejtek névsorát? (G. J., Mány.) — **Felelet:** 1. Mezei egeret lehet irtani úgy, hogy egy-egy lyukba 5-3 gr. szénkeletet öntünk s azután a lyukat jól betiporjuk. Lehet vízzel kitönteni s a szabadulni igyekvő állatot nyírfaseprővel agyonverni. Nagyobb területen bevált a hohenheimi egérfogó. Méreg kiszórását azért nem ajánljuk, mert ez hasznos állatokat (baromfi, fogsoly, énekes madár stb.) is megölhet. 2. Kérdése nem egészen világos, mert hiszen mi minden számban közöljük a megjelent rejt-vények helyes megfejtését és a megfejtők névsorát. A helyes megfejtést és a megfejtők névsorát mindig a két számmal később megjelent lappoldányban hozzuk, még pedig azért, hogy időközben a későbbi megfejtőknek is alkalmuk legyen a megfejtéseket szerkesztőségünkbe eljuttatni.

Kérdés: 1. Hogyan kell ugorkát ecetbe elrakni, hogy az ugorka meg ne puhuljon és meg ne zavarodjék? 2. Hogyan kell a paradicsomot teltre eltenni, hogy ne legyen penészes? (K. S., Egersehi.) — **Felelet:** 1. A vízzel lemosott savanyítani való ugorkát tiszta edénybe téve, forró ecetes sósvízzel leforrázzuk és kihűlni hagyjuk. A kihűlt ugorkát üvegekbe rakjuk s ráöntjük az ecetes sós levet. Az üvegeket különféle fűszereket, szemes borsot, szőlőlevelet, vasfüvet, tisztított tormát, babérlevelet és meggylevelet szokás tenni. A fűszerezés ízletesenként változó. Az üvegeket rakott ugorkát hóllyagpapírral kötjük le, azután száraz, szellős helyen raktározzuk. Az ugorka eleinte zavaros lesz, de nyolc, tíz nap után szépen kitisztul. 2. Az érett paradicsomot megtisztítva a szennyeződésektől és a rohadat részekről, tiszta, zsírmenten edényben kell felfőzni. A felfőzött paradicsomot erős szitán átpasszírozzuk s a nyert folyékony paradicsomot tiszta üvegekbe öntjük. Az üvegeket hóllyagpapírral leköttözzük s az üveget fazékba téve rongyok, vagy szalma között, ismétellen felfőzzük. A második főzés (dunsztolás) alkalmával a hóllyagpapírral leköttött üvegeket még vizes ruhával is le kell takarni. A dunsztolás után a fazekat a tüzről levesz- zük, kihűlni hagyjuk és csak azután tesszük le az üvegeket az éléskamrába.

Kérdés: 1. Vámör szeretnék lenni, hol jelentkezzen? 2. Milyen bizonyítványok szükségesek? 3. Hány éves kortól vesznek fel? (Sz. I., Füle.) — **Felelet:** 1. Jelenleg nincsen felvétel, egyébként bármelyik kerületi parancsnokságnál jelentkezhet. Budapesten a főparancsnokság V., Lehel-utca és Aréna-ut sar- kán, a volt Albrecht-laktanyában van. 2. Elemi iskolai, állampolgársági, erkölcsi és nőtlenéget igazoló bizonyítvány. 3. Betöltött 17-ik életévtől.

Kérdés: Díjfértés nélkül szeretnék vizsgát tenni az állami softtárfolyamon. Lehetséges-e? (Hü olvasó, Erdőbénye.) — **Felelet:** A vizsgáért fizetni kell, szegénységi bizonyítvány alapján a díjnak egy részét elengedik. Evégett azonban forduljon a magyar királyi Technológiai és Anyagvizsgáló Intézet igazgatóságához, Budapest, VIII., József-körút 8.

Kérdés: A világháború első éveiben megtakarított pénzes- kémet, több, mint háromezer koronát hadikölcsönbe fektettem. Most, mint munkaképtelen ember elszegényedtem és szeretném a költségeket valahogyan beváltani, lehetséges-e? (H. M., Vég- egyháza.) — **Felelet:** Sajnos, a hadikölcsönkötvényeket be- váltani egyelőre nem lehet. Az állam az ötezer koronán felüli jegy- zőket segítyben részesíti, a segíty elnyerése végett kérvénnyel kell fordulni a népjóléti miniszter urhoz.

MEZŐGAZDASÁGI MUNKAPIAC.

Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda (Budapest, V., Földművelésügyi Minisztérium) közlése szerint

munkást keresnek:

Mesterberekli uradalom (u. p. Felsőgalla, Komárom vm.) több bére családot keres, családonként több felmött, munkabíró családtaggal. Bér fejenként, évi 26 hektoliter gabona, 6 P 40 fillér készpénz, 1600 négyszögöl föld, sertésjárás, napi 1 liter tej, lakás. Belépés részben azonnal, részben 1931 január 1-én. — **Fernengel Sámuel tehénészete** (Budapest, I., Budaörsi-ut 89.) keres azonnali belépésre egy teljesen hozzáértő fejős tehénészet, havi 40-50 pengőért és teljes ellátásért.

Vincenty Ödön ny. százados (Kerepes, Kertgazdaság) telje- sen felszerelt üvegházaz virágkertetét, 950 négyszögöl termő spárgatelepet, egy hold öntözhető földdel, szoba-konyha-kamra szabad lakással, azonnal bérbeadni, évi nyolcszáz pengő bérért.

Villanyerőre berendezett homoru borotva köszörelés

Alapítási év
1897

Angol és solingeni finom acéláru raktár
FLASNER LAJOS késműves és
műközőörülde

Budapest, VIII., József-körút 17. szám.
Köszörelés és javítás olcsó áron. Lónyárgépek javítása és előléása.
Vidéki rendeléseket 24 óra belüli eszközlés.
Ezt a hirdetést vájja ki és vásárlásnál mutassa be. Kedvezményben részesül.

A FÖLDÖSZTÁS.

— Népszínmű három felvonásban. —

Irta: ifj. K. Kálmán Sándor nógrádverőcei kisgazda.

A darabot a „Vasárnap” műkedvelő-olvasói a szerző engedélyével díjmentesen előadhatják.

(25. közlemény.)

HORNYOS: Tagadhatatlan, hogy nincs itt, ez az ur bizonyítja. (Rámutat Józsiára.)

CSORBA: Itt a jány a házamnál, de én nem engedem meg kendnek, hogy megcsúfítsa őket. Tercsikém, vezesd be Hornyos nénit is. Oszt öltöztessd át, az első feleségem ruhájába, ott van mind a nagy ómáriumban.

HORNYOS: Azt meg már én nem engedném meg, tényleg maskarának mondanák. Mit szólna a világ? Most megmutattuk az új divatot, megint parasztrongyokba lássák? Az én családomban én parancsolok.

CSORBA: De nem az én házamnál. (Tercsi bevezeti Hornyosnét.)

HORNYOS: Jól van, átengedem a jussomat kendnek, csináljon velük, amit akar. Engem kifogattak a pénzből, az uri vő meglógott, örültem neki, nem sajnáltam a pénzem, gondoltam, majd helyre csináljuk. Legalább ők is tanultak. Kértem őket, hogy most már mondjanak le az urhatnamságról. Avval biztatnak, hogy kerül másik finomabb uriember. Nohát az én portámba nem teszi be a lábát egy se. Amitül féltem, bekövetkezett. Oda a Hornyos-familiának becsülete.

CSORBA: Hígyje el, hogy szívemből sajnálom kendet, de azért nem kell mindjárt kétségbe esni, még talán jóra fordul minden.

HORNYOS: Soha. Még ez az egy reménységem volt, hogy csufra állítom őket a legjobb alkalomkor, a földesur temetésén, ahol sok nép lesz. Ezt meg elrontotta kend. Most már csak azt tehetem, hogy a házamhoz be nem eresztetem őket. Hisz már szégyelltek, végig se akartak velem menni az utcán. Röstellték az embert, hogy paraszt.

CSORBA: Ne fesse kend az ördögöt a falra, beképzeli magának.

HORNYOS: Szeretném látni kendet, hogy mit csinálna az én helyzetembe? Különbem most már itt vannak, amint látom, elfogadja őket. Isten áldja meg. (Nyújtja a kezét.)

CSORBA: Nem úgy van az, most hazaviszi kend őket.

HORNYOS: Viszi a ménkü.

XIV. Jelenet.

VOLTAK, ÖRZSI, RÓZSI.

RÓZSI (kél a házból, szalad az apjához, átöleli, utána Örzsi is kél; Rózi átöltöztet magyar ruhába, leeresztett hajjal. Örzsi feketébe, mint aki temetésre készül): Édesapám, most már csak megbocsát kígyelmed?

CSORBA: No lássa kend, van-e külön lánnya valakinek a faluba?

RÓZSI: Nem veszek többé uras ruhát magamra. Nem pályázok uri férjre.

HORNYOS: Igy már szerettek. De mondd csak, ki volt az az angyal, aki rábírt erre venni.

RÓZSI: Az Örzsi, olyan szépen elmondta, hogy milyen esunya az, amikor egy paraszt ur akar lenni.

JÓZSI: Bizony, bizony.

HORNYOS: Lássa kend, büszke lehet a jányára. A kendék vagyona se sokkal kevesebb, mint az enyim. Még se kapatta el a jányát a világ hőbortja. Megmaradt a maga valóságában. Ó most már férjhez is mehet bátran. El tudná végezni a gazdaszszonyi teendőit ezer holdas birtokon is.

ÖRZSI: Majd megtanulja a Rózsika is. Főlesztendő mulva már rajtam is tultesz, csak szépen bánjanak vele kígyelmetek.

HORNYOS: Örzsikém, nem tudnád az anyját is jó utra teríteni, ugy, mint őt? Nagyon voltam elégedve az én feleségemmel mírűl. Csak bele ne esett volna abba az uri nyavalyába.

ÖRZSI: Ezután még jobban meg lesz elégedve. Most már majd a Rózsika is segít neki. Ugy megy minden, mint a karika-csapás.

RÓZSI: Édesanyám is belátta, már, hogy rosszul eselekedt. Csak az én kedvemem nem akarta elrontani.

CSORBA: No lássa kend, az a kis pénz, amit elvitt az intéző, megéri, hogy meggyógyult a családjá, ne sajnálja kend.

HORNYOS: Még ha fele vagyonom elvitte volna is, azt se sajnálnám. Akkor is maradna még annyi, amiből egy tisztességős vő eltartana bennünket. Hígyje meg kend, csak az bántott, ha a lánymnak ur lett volna az ura és megáldott volna az Isten unokákkal, nem is ringathattam volna a bölcsőjüket, mert rájuk ragadt volna a paraszt szag.

JÓZSI: Bizony, bizony.

RÓZSI: Lássa édesapám, én erre nem is gondoltam. Most tudom csak, hogy milyen fájdalmat okoztam kígyelmednek, bocsásson meg.

HORNYOS: Megbocsátok. Majd ha több eszed lesz, belátod, hogy nem is szeretted az intézőt. Majd eljön az idő, hogy azt mondd, édesapám én szeretem ezt a legényt. Nem bánom, ha egy szellér lesz is. Vagy semmije se lesz, csak a dolgozó két karja. Szívesen elfogadom vejemnek, mert tudom, hogy megbecsül, hogy nem néz le, hogy nagy paraszt vagyok. (Kél Tercsi Hornyosnéval, Hornyosnét át van öltöztetve parasztruhába, Tercsi is felöltöztetve feketébe.)

XV. Jelenet.

VOLTAK, TERCSI, HORNYOSNÉ.

CSORBA: Oda nézzen kend, most már rendbe lesz minden. **HORNYOSNÉ:** Látom, hogy a jányunkkal kibékült kelmed, most már bocsásson meg nekem is. Beláttam . . .

HORNYOS: Jól van anyjuk, ha beláttad. Gyere, hadd öleljelek meg. (Megesköljö.)

CSORBA: Ezt már szeretem látni.

HORNYOS: Örzsikém, hadd csókolom meg a te homlokod is, hiszen új életet öntöttél belém. Visszaadtad a feleségem meg a jányom.

ÖRZSI: Tessék, Hornyos bácsi! (Homlokon csókolja.)

JÓZSI: No lám, no lám.

HORNYOS: Hálát adhat az Istennek az a legény, aki beköti a fejedet.

JÓZSI: Bizony, bizony.

HORNYOS (Csorbához): Vigyázzon kend, vigyázzon, én nem jót jósolok ki abból a molnárgyerekből.

CSORBA: Törődjön kend most már a maga családjával, ne az enyimmel.

TERCSI: Azoknak tartsa a lelki prédikációkat.

HORNYOS: Igazuk van, nem is mondok többet. De azért, hogy fiatal felesége van kendnek, nem muszáj volna azt az egy lányát kiadni a házból.

TERCSI: Ugy veszem észre, hogy irigyli Örzsinék a szerencséjét. Van még elég gazdag legény a faluba, kerül még a kígyelmed lányának is.

HORNYOS: Távol áll tőlem az irigység. (Csorbához.) Nézze kend, ha már kiadja a háztól a jányát, olyannak adja, akit szeret. Mert annak a legénynek többet ér a szive, száz másnak a gazdagságánál.

CSORBA: Ugy, most már, mikor kend rendbe van a családjával, az enyémet akarja felháborgatni?

HORNYOS: Dehogyan akarom. Nézze kend, az a gyerek megcsényített engem, ugy, mint kendet. De ha ugy kerül a sof, hogy a kend jányja a molnáré lesz, akkor én magamhoz veszem azt a gyereket, még pedig vejemnek.

JÓZSI: No lám, no lám.

ÖRZSI: Csakhogy én nem engedem át, mert én nem leszek a . . .

CSORBA: Mit? Egy szót se többet, mars be a házba előttem. Kentek meg kotródjanak.

ÖRZSI: Köszönöm, Hornyos bácsi . . .

(Folytatjuk.)

REJTVÉNYEK

1. Pontrejtvény.

H . l . a . y . a . y . r . k . ü . d . k . ö . s . l . a . a

(Beküldte: Kövér Gyula Legyesbényéről.)

2. Szórejtvény.

nyul kártyafigura manlicher

(Beküldte: Peti János Liszról.)

3. Szórejtvény.

dinamó kerék kerék

(Beküldte: Juhász János Mikóházáról.)

4. Névrejtvény.

Eger, Rakamaz, Ercsi, Jolsvafő, Esztergom, Putnok.

E helységek kezdőbetűit helyesen összerakva egy magyar város nevét kapjuk.

(Beküldte: Tóth István Bodvarakóról.)

5. Szórejtvény.

sárga te

(Beküldte: Ifj. Nagy István Szendrőről.)

6. Szórejtvény.

higit (-- z) A hét napja 0 T
(t=d)

(Beküldte: Kósa Ferenc Csesztregről.)

7. Szórejtvény.

lira üt személyes névmás

(Beküldte: Molnár Sándor, Tarról.)

8. Szórejtvény.

Ásvány gabonafajta
(b=t)

(Beküldte: Ifj. Őri Sándor Csánigról.)

9. Pontrejtvény.

. o . m . n . k . r . k

(Beküldte: Őri Erzsébet Csánigról.)

10. Szórejtvény.

holtfest ragyog ok
(a=ó) (o=a)

(Beküldte: Babuskoff Lajos Kiscsányból.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 46-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 40-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Levélhordó**. 2. Szórejtvény: **Körvadász**. 3. Tréfás kérdés: **Nyolean voltak**. 4. Szórejtvény: **Halálmadár**. 5. Pontrejtvény: **Tompa Mihály**. 6. Számrejtvény: **A megtépett lelkek virágot nyiljanak, hogy meg ne tépje sötét folt, bünsalak**. 7. Szórejtvény: **Kecskekéba**. 8. Verses pontrejtvény: **Patakban a hal egyet csobban, épp mint a lányzav, ha dobban**. 9. Szórejtvény: **Péntek**. 10. Pótlórejtvény: **Az ígélet szép szó, ha megtartják, ugy jó**.

Helyesen megfejtették: Németh János, Tóth Péter, Kocsis János, Kis Ferenc, Nagy Béla, Balázs Erzsike, Kalanz Pál, Szily Mariska, Konecsny Klári, Ifj. Sümei József, Lázár László, Niklai István, Vince László, Giebitz Márton, Eöry Rózi, Bari József, Nagy Péter, Bagoly István, Szekeres János, Tóth N. Kálmán, Szijjártó Miklós, Pál György, Dornyák István, Katona József és Ladányi Mátyás.

Jutalomkönyvet nyertek: **Balázs Erzsike (Vásárosnamény)**, **Szily Mariska (Szentlőrinc)**, **Konecsny Klári (Monostorpályi)**, **Giebitz Márton (Pusztavám)** és **Eöry Rózi (Bodonhely)**.

A 41-ik számban megjelent rejtvények helyes megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával együtt, a jövő héten közöljük.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Október hó 26-án, vasárnap.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Cegléd, Felsődabas, Nagykőrös, Debrecen. — **Kirakodóvásár:** Battonya.

Október hó 27-én, hétfőn.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Acsa, Ács, Ádánd, Bátaszék, Diósvizsló, Belsővádasz, Gelse (sertésvásár bizonytalan), Hajdúszoboszló, Heves, Hetes (sertésvásár bizonytalan), Istvándi (sertésvásár bizonytalan), Isztimér, Kéthely (sertésvásár bizonytalan), Kiszvárd, Kóny, Kunbaja, Lovasberény, Magyaróvár (sertésvásár bizonytalan), Mészla, Putnok, Sümei, Szilhalom, Tiszapalkonya, Tokaj, Verpelét, Villány. — **Ló- és marhavásár:** Debrecen. — **Ló-, marha- és sertésvásár:** Balassagyarmat, Deveser, Dumaföldvár, Pásztó. — **Kirakodóvásár:** Debrecen, Tatárszentgyörgy. — **Marha- és kirakodóvásár:** Répceszentgyörgy.

Október hó 28-án, kedden.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Balkány, Gesztely, Igal (sertésvásár bizonytalan), Kapos, Pincehely (sertésvásár bizonytalan), Sárvár, Solvadtórt, Zalaegerszeg (sertésvásár bizonytalan). — **Lóvásár:** Békéscsaba. — **Kirakodóvásár:** Balassagyarmat, Debrecen, Deveser, Dumaföldvár.

Október hó 29-én, szerdán.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Vésztő, Somlószőlős (sertésvásár bizonytalan). — **Ló- és marhavásár:** Zsámbék. — **Kirakodóvásár:** Békéscsaba.

Október hó 30-án, csütörtökön.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Gyékényes, Pacsu (sertésvásár bizonytalan), Tét, Bécs. — **Ló-, marha- és sertésvásár:** Kapuvár. — **Kirakodóvásár:** Zsámbék.

Október hó 31-én, pénteken.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Balatonlelle (sertésvásár bizonytalan), Csesztreg (sertésvásár bizonytalan), Zalaapáti (sertésvásár bizonytalan).

November hó 1-én, szombaton.

Mindenszentek ünnepe, nimesen vásár.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak október hó 20-án.)

GABONATÖZSDE.

KÉSZÁRUPIAC

Buza, tiszavidéki, 77 kg-os 14.80—15.45, 78 kg-os 14.95—15.60, 79 kg-os 15.10—15.85, 80 kg-os 15.20—16.05, 81 kg-os 15.20—16.25, felsőtiszai, 77 kg-os 14.65—14.85, 78 kg-os 14.80—15.00, 79 kg-os 14.90—15.05, 80 kg-os 15.05—15.20, 81 kg-os 10.05—15.30, jászszági, 77 kg-os 14.75—14.90, 78 kg-os 14.90—15.00, 79 kg-os 15.00—15.15, 80 kg-os 15.10—15.25, 81 kg-os 15.10—15.35, fejeérmegyei, dunántúli, pestvidéki és békaskai, 77 kg-os 14.60—14.75, 78 kg-os 14.75—14.90, 79 kg-os 14.90—15.05, 80 kg-os 15.00—15.15, 81 kg-os 15.00—15.25. — **Kozs,** pestvidéki 8.10—8.25, más 8.10—8.25. — **Árpa,** takarmány, elsőrendű 12.75—13.25, közép 12.00—12.50, sórárpa, fm. 18.50—20.00, egyéb 14.50—16.75. — **Zab,** elsőrendű 16.75—17.25, közép 16.45—16.60. — **Tengeri,** tiszai 15.00—15.10, dunántúli 15.00—15.10. — **Korpa** 7.10—7.20 pengő métertermésünként.

HATÁRIDŐPIAC

A határidőpiacon jegyzett árak olyan termékekre vonatkoznak, melyek az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például augusztusban márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árat.

Búza októberre 14.95—14.96, márciusra 16.02—16.03, májusra 16.31—16.32. — Rozs októberre 8.40—8.45, márciusra 9.35—9.37. — Tengeri májusra 12.28—12.29 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (A Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi rt. heti jelentése.) Lucernamag: e héten is szilárd irányzatot követett, a belföldi cégek minden piacra kerülő tételt emelkedő árak mellett megvásároltak. A külföldi érdeklődés is élénk, de az erős ár-emelkedés miatt üzletkötés alig jött létre. Löheremag: Az irányzat változatlan, úgy a kínálat, mint a kereslet gyenge. Az ideai jó francia és olasz termék a vevőket tartózkodóvá teszi. Tavaszsi búkköny: A kínálat élénk, de kereslet még alig mutatkozik. Baltacimmgömből csak kisebb mennyiségek kerültek piacra, ára nem változott. Takarmányrépmag: A bőséges következtében a termelők folyton nagy tételeket ajánlanak, a már eddig is alacsony árak tovább csökkentek. — A budapesti árú- és értéktörszede hivatalos jegyzései nyers-árért Budapestben, 100 kilogrammonként: Lucerna 160—180, Löheremag 98—100, tavaszsi búkköny 15—17, szőszbúkköny 28—32, lenmag elsőrendű 32—33, másodrendű 30—32, kék mák 69—71, muhar-mag 14—15,50, esilangfűrt 11.50—12, Viktória-borsó 15—18, Express-borsó 14—16, lencse aprózemű 21—24, nagyszemű 38—46 pengő.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara 48—52, duplanullás finom tészta-liszt 42—44, nullás 42—44, kettős főzőliszt 38—42, négyes kenyér-liszt 36—38 fillér kilogrammonként.

Abraktakarmánypiac. Árpakorpa 11, borsóhéj 11.50, borsókorpa 11.50, buzakonkoly 8, buzatakarmányliszt 11.25, konkolydara 10, lenmagporozás 20, napraforgómag 44, repecporozás 11.50, rozskonkoly 7.75, rozskorpa 7.50, rozsocsu 8, rozstakarmányliszt 11, tökmagporozás 17 pengő métermázsánként.

Cirok. Cirokszakál, takarószalma, uradalmi 40—42, belésszalma, uradalmi 26—30, kiszagdtól 30—38 pengő métermázsánként. Cirok-mag 5—6 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű, 6 7.50—8.50, réti széna, harmadrendű, esomagolásra 4.50—7, muharészna 7—9, lucernaszéna 11—12, alomszalma, elsőrendű 3.80, másodrendű 3.50—3.70 pengő.

Alomtőzeg tépve, bálkában 3.77, alomtőzeg tépve, ömlesztve 2.73 pengő métermázsánként.

Szurómarhavyásár. Élő borjúk, belföldi szopás, elsőrendű 1.38—1.46, kivételesen 1.50, másodrendű 1.22—1.36 pengő kilogrammonként élő-súlyban.

Tenyészmarhák és jármosókrok. Elsőrendű belföldi jármosókrok (tarka) 0.96—1, elsőrendű belföldi jármosókrok (fehér) 0.96—1, 1½—2 éves tinók 0.96—1.02, 1½—2 éves úszók 0.94—1, fiatal, friss fejfe-tében 1.15—1.25 pengő kilogrammonként élő-súlyban.

Vágómarhavyásár. Legjobb minőségű ökrök 70—96, gyenge 58—68, bika kivételesen 104—108, közepes 82—98, gyenge 66—80, középmínő-ségű tehén 60—80, gyenge 48—58, bivaly 64—68, növendékmarha 72—92, kicsontozni való marha 20—48 fillér kilogrammonként élő-súlyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 114—118, közepes 118—121, nehéz 122—124 fillér kilogrammonként élő-súlyban.

Gyapjú. A gyapjúpiacra a helyzet továbbra is változatlan; az üzlet csak nagy keretek között mozog, változatlan árak mellett.

Nyersbőr. A budapesti nyersbőrpiacon október 10-ike óta a marha-bőr ára 5 fillérrel olcsóbbodott. Árak: marhabőr, magyar 1.05, marha-bőr, tarka 1.15, borjubőr (hosszu lábbal) 2—2.10, juhbőr 0.70—0.75 pengő kilogrammonként élő-súlyban.

Husvásár. Marhahús a nyílt piacokon: rostélyos, vastag hatszín, felső, fehérpesenye, gömbölyű felső 220—340, fartó, hatszín 220—320, csontos oldalas, tarja 160—280, szegye 160—200, gulyásnak való 120—220 fillér kilogrammonként. — Borjúhús: Felszeletelt comb 360—460, sütnivaló 180—400, pörköltnek való 140—240 fillér kilogrammonként. — Juh és bárányhús: Juhcomb 180—240, gerinc, lapocka 120—180, pörköltnek való 80—160 fillér kilogrammonként. — Sertéshús. A nyílt piacokon: Friss karaj 220—300, friss comb, tarja, lapocka 190—230, friss oldalas 160—200, füstölt helybeli karaj, tarja, lapocka, oldalas 120—360, vidéki 260—400, olvasztani való szalonna 156—170, sózott kenyérszalonna 180—200, füstölt 200—220, hajt 170—190, zsíros tepertő 200—240, helybeli sertészsír 176—330 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyúk 250—300, csirke 120—300, ruca 250—300, pulyka 350—400 fillér darabonként. — Legelő állatok: Tyúk 200—240, csirke 240—340, hizott ruca 180—220, sovány 170, lud, hizott 200—220, sovány 180—190, pulyka, hizott 220—240, ludmáj 500—800, ludzsír és hajt 220—260 fillér kilogrammonként. — Tojás: Friss teatojás 14—16, főzőtojás 12—14 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Nyul, bőrben, darabonként 250—500, kifőjtve, bőr nélkül 160, fácán darabja 300—400, fogoly darabja 140—200 fillér. Szarvascomb 340, gerinc 500, lapocka 200, őzgerinc 600, comb 350, egyéb 80—180, vaddisznógerinc 250, comb 250, egyéb 80—180 fillér.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Haresa 500—600, csuka 240—300, ponty 200—300, kárász 140—220 fillér kilogrammonként. — Rák: Folyami rák 18—20 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljestej 30—36, aludtej 100, tejszín 260—320, tejföl 150—240, centrifugált teavaj, tömbben 320—360, 10 dkg-os csomagolásban 360—520, főzővaj 260—320, szedett vidéki vaj 300—320, juhsajt 200—280, tehéntúró 80—100, sovány tehéntúró 40—60, juhtúró 220—240, kevertúró 180—200, liptóitúró 280—300, hazai ementáli sajt 440—560, hazai trappista 240—340 fillér kilogrammonként.

Száraz fűszerek és szárak térszta. A nyílt piacokon: Lencse 50—70, feles borsó 70—100, fehér, aprózemű bab 48—60, nagyszemű 64—90, színes 40—50, finom árpakása 80—120, durva 48—80, tojásostarhonya 100—140 fillér kilogrammonként.

Zöldjég. A nyílt piacokon: Sárgarépa kilogrammja 12—18, sárgarépa zöldjével csomója 4—12, petrezselyem kilogrammja 12—20, petrezselyem zöldjével csomója 4—14, zeller, újdonság, zöldjével darabja 4—12, kalarábé zöldjével darabja 3—8, őszifajta kalarábé kilogrammja 20—24, kevert zöldjég 14—20, makói vöröshagyma 8—10, közönséges vöröshagyma 6—8, fokhagyma kilogrammja 60—90, cékla 12—24, hazai fejeskáposzta, nyári, újdonság 6—12, savanyított káposzta 36—40, kelkáposzta 24—40, vöröskáposzta 24—36, karfiol 24—60, torna 50—100, ősi rózsaburgonya 10—12, hazai nyári rózsaburgonya, újdonság 12—16, Ella 8—12, kifli 16—24, kelbimbó 100—140, fodrossaláta 15—40, tömör eszpergekomba 200—400, csető tinóru gomba 260—300, mezei eszpergekomba 200—250, székfűgomba 150—300, szárított gomba 100—2000, fekete retek kilogrammja 12—24, hónaposretek csomója 6—10, salátának való ugorka 40—100, ecetesugorka 120—140, vizes 80—100, apró, hegyes zöldpaprika darabja 1—2, tölteni való 2—4, savanyított zöldpaprika kilogrammja 80—140, főzőtök 16—20, gyalult 30—36, paradicsom 8—24, zöldbab 40—50, vajbab 60—120, hüvelyes zöldborsó 50—120, kifejtett 80—140, zöld tengeri cső darabonként 5—12, sóska 16—30, tisztított paraj 26—40, főzött paradicsom literje 50—70 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nemes fajalma 40—140, közönséges 30—70, nyári édes 50—80, rétesalma 30—70, nemes fajkorte 60—200, közönséges 50—80, birsalma 40—80, berzenci szilva 60—100, szilva 140—160, gyümölcsíz 140—300, csipke 80—100, áfonya 130—160, csemegeszőlő 40—80, kevert 30—40, közönséges szőlő 24—36, borszőlő 16—30, gesztenye 40—80, őszibarack 80—150, nagy papírhéjú dió 160—180, keményhéjú 70—150, dióhéj 360—500, héjazott mogoró 300—400, héjazott mandula 360—720 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édes nemes-paprika 460—520, feledecs, gulyás 360—400, rózsapaprika 260—320, erős 160—200, kereskedelmi 120—160, kék mák 90—120, pergetett méz 140—160, házi színezappan 136—160, közönséges háziszappan 96—120 fillér kilogrammonként.

Paprika. Termelői árak kilogrammonként. Szegeden: Édesnemes paprika 2.60—2.70, félédes paprika 1.70—2, rózsapaprika 1.50—1.70, másodrendű paprika 0.70—0.80, harmadrendű paprika 0.40—0.50, fűzerpaprika fűzereinként 4.50—6 pengő. Kálcson: Édesnemes paprika 2.20—2.40, rózsapaprika 1.25—1.40, másodrendű paprika 0.60—0.80, harmadrendű paprika 0.20—0.35, fűzérés csövespaprika 0.90—1.30 pengő.

Borpiac. A mustárak kistermelőknél hektoliter klosterneuburgi fokónként sok helyen 80 fillérről 60 fillérré estek. Kistermelők-mustoknál a minőség változatlanul elég jó és nem ritkaság a 20 klosterneuburgi fokón felüli must. Nagyobb termelőknél az árak hektoliter klosterneuburgi fokónként 80 fillérről 1 pengőig váltakoznak, de nagyobb kötések még nem igen fordultak elő. Az árak változatlanul 2—2.60 pengő között mozognak Malligand-fokónként és hektoliterenként.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára október 20-án. Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. Egy pengőnél többé kerül egy darab: Angol font 27.78 (27.93), dollár 572.40 (572.40), hollandi forint 229.80 (230.80), svájci frank 119.35 (119.35). — Egy pengőnél kevesebbé kerül: Csehkorona 16.85 (16.97), szerb dinár 10.04 (10.12), francia frank 22.30 (22.60), lengyel zloty 63.70 (64.10), oláh lei 3.36 (3.40), olasz lira 29.75 (30.05), német márka 135.70 (136.30), osztrák schilling 80.30 (80.70) fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ UJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.

A világot 34 éve uráló eredeti angol
The Champion
kerékpárokat havi
16—20 P-s részlete.
Kerékpár-alkat-
részeket nagyban
eredeti árban:
Külső gum. . . 5.80
belső . . . 2.10

LÁNG JAKAB és FIA kerékpárnagykereskedők
Budapest, VIII. ker., József-körút 41. szám.
Árjegyzék 1000 képpel ingyen. Alapítva 1860

Gyűjtsünk
előfizetőket

a

VASÁRNAP
számára!

Dr. FÉNYES szakorvos, vér-, bőr- és nemi betegnek rendelő egész nap. Budapest, VII., RÁKÓCZI-UT 32. I. EM. I. AJTÓ. — Rókus-kórházzal szemben.